İŞKUR

2012

Niğde İşgücü Piyasası Analizi

Niğde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

İŞKUR
Türkiye İş Kurumu

2012
Niğde İşgücü Piyasası Analizi

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

NİĞDE ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2012)

ÇALIŞMA EKİBİ

Tablo ve Grafik

Nurullah ACER

Salih KARADUMAN

Yorum ve Analiz

Nurullah ACER

Muhittin ÖZTÜRK

Kapak Tasarım

Fitnat TANAK

Baskı

TEKTEN OFSET & FORM

Tekten Matbaa Basın Yayın Ltd. Şti.
0388 233 34 01 Murat Zeren Cad.
(Eski İstasyon Cad.) 33 / C NİĞDE
www.tektenofset.com

SUNUŞ

İşsizlik ve istihdam, ülkemizde olduğu gibi ilimizde de en önemli meselelerinden biridir. Çözümde uygulanacak milli politikalara ek olarak yerel politikalar da üretilmesi, durumun kontrol altına alınması konusunda son derece önemlidir.

İşgücü piyasasının en temel meselesi, iş arayan kişiler ile personel arayan işverenler arasındaki uyum problemidir. Bu uyumsuzluğun temelinde ise, işsizlerin işverenler tarafından talep edilen donanım, eğitim ve tecrübeye sahip olmaması ve iş arayanların, işverenler tarafından sunulan çalışma şartlarını ve çalışma ücretini kabul etmemeleri yatmaktadır. Bu noktadan hareket edildiğinde, mesleki bilgi ve donanıma sahip olmayan işsiz insanlarımızın kendilerini iş dünyasına daha kolay kabul ettirmeleri ve iş dünyasının da istediği bilgi ve beceriye sahip işçilere kavuşması için İŞKUR'un sunduğu aktif işgücü uyum hizmetleri büyük önem arz etmektedir.

İşsizlikle mücadelede en önemli unsurlardan biri açık işlerin karşılanması konusudur. Bu konuda kilit nokta ise işverenlerin personel ihtiyaçlarını istenilen taleplerle uyum içerisinde karşılayabilmektir. Bu da ancak iş dünyasının istedikleri niteliklere sahip kişileri yetiştirmekle sağlanabilecektir. Çalışma ve İş Kurumu, gerek kamu gerekse özel sektör işverenleri ile işbirliği kapsamında istihdamı artırmaya yönelik işbaşı eğitim programları, mesleki eğitim kursları, girişimcilik kursları ve bunlara paralel projeler geliştirerek işgücü piyasasında etkinliğini artırmaya çalışmaktadır.

Bir ülkenin en büyük sermayesi sahip olduğu genç, dinamik ve nitelikli insan gücüdür. Nitelikli insan gücü olmadan üretim sektörleri hiçbir anlam ifade etmeyecektir. Bu bağlamda ilimizdeki tüm

sektörleri doğrudan ilgilendiren iyi yetişmiş elaman ihtiyacını tespit etmek ve önümüzdeki yıllara ışık tutmak amacıyla İşgücü Piyasası Analiz Çalışması yapılmıştır. Ayrıca bu çalışmalar sayesinde geçmiş yıllarla mukayese yapılarak, gelecek yıllardaki işgücüne yönelik tahminler de bulunulabilmektedir. Bu tahminler doğrultusunda da mesleki eğitim faaliyetleri yeniden yapılandırılacaktır.

Teknolojinin hızla gelişimi, ülkemizdeki ekonomik yapının da hızla değişmesine neden olmaktadır. Değişen ve gelişen ekonomik yapı, işgücü piyasasının da yeniden yapılandırılmasına mecbur etmektedir. Modern İstihdam Kurumları, istihdam politikalarının geliştirilmesinden ve uygulanmasından sorumludur. Bu anlamda bakıldığında, istihdam politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında işgücü piyasası verilerinin güncel ve güvenilir olması büyük önem arz etmektedir.

Valiliğimiz ve Niğde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce geliştirilen işgücü piyasası analiz çalışması, gerek ilimizdeki bugünkü istihdam durumuna genel bir bakış sağlayacak, gerekse geleceğe yönelik istihdam politikalarımızı oluşturma konusunda bizim için en değerli ve güvenilir rehber olacaktır. Bu kapsamda yapılan çalışmanın işsizlikle mücadele konusunda önemli katkı sağlayacağına inanıyorum. Bu vesile ile çalışmada emeği geçen başta İŞKUR İl Müdürlüğü olmak üzere herkese teşekkür ediyor, "Niğde İli İşgücü Piyasası Analiz Çalışması" nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Alim BARUT
Niğde Valisi

ÖNSÖZ

Ülkemizde ve ilimizde istihdam artışının sağlanabilmesi, işsizlik meselesinin çözülmesi, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesi ve buna uygun olarak da milli ve yerel istihdam politikaların geliştirilmesine ihtiyaç vardır.

Milli düzeydeki politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan İşgücü Piyasası Analizleri (İPA) önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında yerel işgücü piyasası analizleri önem kazanmaktadır. Niğde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü olarak bizde yerel düzeyde işgücü piyasası araştırmalarına oldukça önem vermekteyiz. Yerel düzeyde işveren ve iş arayan eşleştirmelerinin sağlanması, işverenler tarafından talep edilen işgücünün, işsizlere beceri kazandırılması ve uygulanan işgücü politikalarının etkilerinin takip edilmesi yerel işgücü piyasası analizi için önem arz etmektedir. Toplumların işgücü potansiyelinin temelinde daha verimli incelenmesi ve güncel ekonomik gelişmelerle birlikte değerlendirilebilmesi için İşgücü piyasası analizlerinin gerekliliği günümüz Türkiye'sinde önemli bir çalışma konusu olmuştur. İl düzeyinde yapılan İPA çalışmaları sadece mevcut nitelikli insan ihtiyaçlarını değerlendirmekle kalmayıp, geleceğe yönelik objektif bir bakış açısı sağlamaktadır. Bu bağlamda incelendiğinde, İPA çalışmaları geleceğe yönelik ihtiyaçları önceden tahmin etmeyi ve bu tahminler doğrultusunda istihdam ve eğitim politikalarının geliştirmesine imkan vermektedir.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması ancak uygun politikaların geliştirilmesiyle mümkün olabilmektedir. İşsizlik meselesinin başta ülkemiz olmak üzere dünya ülkeleri için taşıdığı büyük önem, bu konularda yapılan çalışmaların daha ayrıntılı ve daha titiz yapma ihtiyacını doğurmaktadır. Dolasıyla işgücü piyasası analiz çalışmalarının milli düzeydekine ek olarak yerel düzeyde yapılması ayrıca bir önem arz etmektedir.

Bu rapor Niğde ilinin işgücü piyasasını ortaya koymak ve genel bir durum değerlendirmesi yapmak üzere hazırlanmıştır. Niğde ili işgücü piyasası arz boyutu, eldeki mevcut veriler; talep boyutu ise İşgücü Talep Araştırması sonuçları kullanılarak analiz edilmiştir.

İşgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2012 yılından başlayarak yılda bir kez olmak üzere periyodik işgücü piyasası talep araştırması yapılması planlanmıştır. Niğde Çalışma ve İş

Kurumu İl Müdürlüğü ve Niğde Valiliği desteği ile uygulaması ilk kez 2012 Eylül ve Ekim aylarında yapılan bu araştırma ile Niğde ilinde mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenecektir. Araştırma 10 ve daha fazla çalışanı olan özel sektörde faaliyet gösteren yerel birimlere uygulanmıştır.

Bu rapora şüphe yok ki en büyük destek, çok kıymetli zamanlarını bizlere ayırarak sorularımıza büyük bir sabır ve samimiyetle eksiksiz cevap veren işverenlerimizden gelmiştir. Onların cevapları bize gelecek çalışmalarımızda yol gösterici olacaktır. Araştırma bilgi formunu cevaplayan tüm işverenlerimize teşekkür eder, yayının İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu, işverenler, akademisyenler ve araştırmacıların çalışmalarında yararlı olmasını dilerim.

Mustafa TOKÖZ
Niğde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
İÇİNDEKİLER vi
TABLOLAR LİSTESİ vii
GRAFİKLER LİSTESİ viii
KISALTMALAR ix
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 5
BİRİNCİ BÖLÜM 7
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 7
1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 7
1.1. EKONOMİK VERİLER 7
1.2. NÜFUS GÖSTERGELERİ 8
1.3. EĞİTİM GÖSTERGELERİ 10
1.4. GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 11
1.5. İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 24
2. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 30
2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 31
2.2. AÇIK İŞLER 37
2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 42
2.4. 2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR 44
2.5. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 45
SONUÇ 48
KAYNAKÇA 53
EKLER 54
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 54
Ek 2- Araştırma Yöntemi 58
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 60
Ek 4 – Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 67

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları 10
Tablo 2. Orta Öğretim Öğrenci Sayıları, 2006-2013 11
Tablo 3. Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam Ve İşsizlik, Bin Kişi, TR71, 2011..... 12
Tablo 4. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam, TR71, Bin Kişi, 2011..... 14
Tablo 5.Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı,TR71, Bin Kişi, 2011 14
Tablo 6. İşteki Duruma Göre İstihdam, TR71, Bin Kişi, 2011 15
Tablo 7. Daha Önce Çalışılan Faaliyete Göre İşsizlerin Eğitim Durumu, TR71, bin kişi, 2012..... 20
Tablo 8. İş Arama Sürelerine Göre İlk Kez İş Arayanlar, TR71, Bin Kişi, 2011 20
Tablo 9. Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TR71, bin kişi, 2011..... 21
Tablo 10.Genç ve Yetişkinlerin İşgücü Durumu, TR71, Bin Kişi, 2011 22
Tablo 11. İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, TR71, Bin Kişi, 2011..... 23
Tablo 12. Kayıtlı İşsizlerin Yaş Grupları ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012..... 25
Tablo 13. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012 25
Tablo 14. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012 26
Tablo 15. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012 27
Tablo 16. Açık İşlerin Dağılımı, %, 2012 27
Tablo 17. İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı, 2012..... 28
Tablo 18. Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012 28
Tablo 19. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2011..... 29
Tablo 20.Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2012 29
Tablo 21. Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012 29
Tablo 22. Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012 32
Tablo 23. Sektörlere Göre Çalışan oranları, %, 2012..... 33
Tablo 24. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı , %, Niğde, 2012 ... 36
Tablo 25. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı , %, Türkiye, 2012. 36
Tablo 26. Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı, %, 2012 38
Tablo 27. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı, %, 2012 39
Tablo 28. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı , %, 2012 39
Tablo 29. Temininde Güçlük Çekilen ilk On Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı, %, 2012 43
Tablo 30. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişim Oranı, %, 2012 46
Tablo 31. 31 Aralık Tarihi İtibariyle Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek, %, 2012 47
Tablo 32. 30 Haziran Tarihi İtibariyle Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek, %, 2012 47
Tablo 33. Yıllara Göre Tarım ve Tarım Dışı İstihdam Artışı, Niğde, Bin Kişi, 2005-2011 49
Tablo 34. Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri..... 67

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Yaş Bağımlılık Oranları, %, 2011 9
Grafik 2. Eğitim Durumuna Göre Çalışabilir Yaştaki Nüfusun Dağılımı,%,2011 10
Grafik 3. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, %, 2010 11
Grafik 4. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı,TR71,%,2011 12
Grafik 5. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR71,%,2011 13
Grafik 6. İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım Ve Tarım Dışı Dağılımı,TR71,%,2011 13
Grafik 7. Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TR71,%,2011 14
Grafik 8.İşteki Duruma Göre İstihdam, TR71, %,2011 15
Grafik 9. Türkiye ve TR71 Tarım ve Tarım dışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2011 16
Grafik 10. Türkiye ve TR71 Sektörel Kayıt Dışı Çalışma Oranı,%,2011 16
Grafik 11. Tarım ve Tarım Dışı Sektörlerde Cinsiyete Göre Kayıt Dışı İstihdam Oranı, TR71,%,2011.... 17
Grafik 12. Eğitim Durumuna Kayıtdışılık, TR71,%,2011 17
Grafik 13. İşteki Duruma Göre Kayıtdışılık Oranı,TR71,%,2011 18
Grafik 14. Gençlerin Çalıştıkları Sektörler, TR71,%,2011 18
Grafik 15. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,TR71,%,2011 *Kaynak: TÜİK,HİA* 19
Grafik 16. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı,TR71,%,2011 19
Grafik 17. İlk Kez İş Arayanların İş Arama Sürelerine Göre Dağılımı,TR71,%,2011 21
Grafik 18. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma oranı,TR71,%,2011 23
Grafik 19. Nedene ve Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı,TR71,%,2011 24
Grafik 20. Kayıtlı İşsizler İçinde Öğrenim Durumuna Göre Kadın Payı, %,2012 26
Grafik 21. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik ve İşsizlik Ödeneği Oranları, Niğde,%,2012 27
Grafik 22. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı,%,2012 31
Grafik 23. Çalışanların Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımları, %, 2012 34
Grafik 24. Ana Meslek Gruplarına Göre Cinsiyet Oranları,%,2012 35
Grafik 25. Açık İşler İçin Eğitim İstenen Düzeylerinin Dağılımı,%,2012 40
Grafik 26. Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyleri, %, 2012 41
Grafik 27. Açık İşlerin Karşılanma Kanalları, %, 2012 41
Grafik 28. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%,2012 42
Grafik 29 Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ana Meslek Guruplarına Göre Dağılımı, %2012 43
Grafik 30. Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerinin Ağırlıkları, %, 2012 44
Grafik 31. Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi, %, 2012 *Kaynak: İl İPTA* 45
Grafik 32. Kayıtlı İşsiz İçinde Eğitim Düzeyine Göre Kadın Payı, %, 2012 50

KISALTMALAR

AB : Avrupa Birliği

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS : Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO : Açık İş Oranı

Bk. : Bakınız

EUROSTAT : Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO : International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO : International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS : İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO : İşsizlik Oranı

İKO : İşgücüne Katılma Oranı

İŞKUR : Türkiye İş Kurumu

İPA : İşgücü Piyasası Analizi

NACE : European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO : Net İstihdam Değişim Oranı

OECD : Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA : Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS : Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2011 yılı sonuçlarına göre Niğde ilindeki nüfusun %64'ü çalışma yaşındadır. Niğde ilinde nüfusun, yerleşim yerlerine göre dağılımı Türkiye ortalamasından farklıdır. İlimizde, Türkiye ortalamasına göre daha fazla kişi kırsalda yaşamaktadır.

Niğde göç veren bir ildir. Net göç hızı binde -15,44'dür ve il, göç veren 58 il içinde en yüksek net göç hızına sahip 10'uncu ildir. Göç verdiği nüfusun en önemli bölümünü 15-49 yaş grubu oluşturmaktadır. İlin işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan nüfusu il dışına çıkarken, 50-54 yaş grubundan itibaren Niğde'ye geri dönüş yaşanmaktadır.

Niğde ilinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu ile çalışabilir yaştaki nüfus Türkiye ortalamasına göre daha az pay alırken, yaşlı nüfusun payı daha fazladır. Bu dağılım sonucu yaş bağımlılık oranları da Türkiye ortalamasından farklıdır. Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5,3 puan, yaşlı bağımlılık oranı da Türkiye ortalamasının 1,9 puan üzerindedir. Bunun sonucunda da Niğde ili yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 7,2 puan üzerindedir.

15+ yaş nüfusun %6,2 si okur yazar değildir. Nüfusun % 5,8'i sadece okur yazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%61,2) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okur yazar olmayanlar, okur yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (%64,3) daha düşük bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %88'i, diploması olmayanların da %68'i kadın nüfustur. Nüfusun sadece %17,9'u lise ve dengi okul mezunu, %8,2'si yüksek eğitimlidir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Niğde ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının düşüklüğüdür. 2010 yılı verilerine göre il işsizlik oranı % 9,4'tür. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 33'üncü ildir. İşgücüne katılım oranı %47,2'dir. İstihdam oranı %42,8 ile %43 olan Türkiye ortalamasındadır.

İşsizlik oranı, Türkiye ortalama işsizlik oranının altında ve istihdam oranı da Türkiye ortalamasında olmasına rağmen, yıllar itibariyle Niğde'de işsizlik oranı ve istihdam oranının arttığı görülmektedir.

İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir. Yıllar itibariyle büyük farklılık vardır. Niğde, toplam yatırım teşviklerinden en yüksek payı % 1,1 ile 2007 yılında alırken, 2011 yılı itibariyle teşviklerden aldığı pay % 0,3'e gerilemiştir. Aynı durum kamu yatırımlarında da yaşanmaktadır. 2011 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,3 ile sınırlı kalırken, en yüksek kamu yatırım payı da % 0,76 ile madencilik yatırımlarında gerçekleşmiştir.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Niğde ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmelerin açılıp kapanma oranlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. 2011 yılında ilde açılan her 100 ticari işletmeye karşılık 69 işletme kapanmıştır. Diğer bir ifade ile ticari işletmeler büyük bir devinim içindedir. Şirketlerde ise devinim daha az yaşanmış, açılan her 100 şirkete karşılık 21 şirket kapanmıştır.

İşgücü Talebine ilişkin olarak 2012 yılı için yapılan araştırma sonuçlarına göre işyerleri en çok toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir Her 100 işyerinin 28'i ticaret sektöründedir.

Bu sektörü % 25,5 ile imalat ve % 12,3 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmada cevap veren işyerlerinin üçte ikisini oluşturmaktadır.

Çalışanların % 72'si imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör % 41 ile imalat sektörüdür. İmalat sektörünü, %21 ile toptan ve perakende ticaret ve % 10 ile inşaat sektörleri takip etmektedir.

İlde çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı sadece % 15'dir.

Kadın çalışanların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Örneğin çalışanlarının yarısından fazlası (% 59) kadın olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı sadece %2,7 , çalışanlarının üçte birinin kadın olduğu finans ve sigorta faaliyetlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlıkları %4,3, ve çalışanlarının % 38'inin kadın olduğu eğitim sektörünün toplam işyerleri içindeki ağırlıkları %2,9'dur.

İmalat sektörü Türkiye toplamında olduğu gibi, hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sıradadır. Erkek ve kadın çalışanların imalat sektöründeki payları neredeyse aynıdır. Erkek çalışanların % 42'si, kadın çalışanların da % 33'ü imalat sektöründedir. İkinci hakim sektör ticarette de durum benzerdir. Erkek çalışanların % 21'i , kadın çalışanların da % 18'i ticaret sektöründedir. Toplam çalışanlara göre üçüncü sırada olan inşaat, % 11 pay ile erkek çalışanlarda yine üçüncü sırada yer alırken, kadınlarda üçüncü sırada insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri % 10 pay ile yer almaktadır. Çalışanların imalat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir Çalışanların imalat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların % 29'u nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar meslek grubunda[1] çalışmaktadır. İkinci sırada %20 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar , üçüncü sırada %14 ile hizmet ve satış elemanları yer almaktadır. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların %15'ini kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %35'i kadın yine profesyonel meslek gruplarının da %35'i kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece %10'u, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının %19'u kadındır.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık iş imalat sanayindedir. Niğde ilinde özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektör imalat sanayidir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de imalat olmakta ve imalatı ticaret ve madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 30'u imalat , %25'i ticaret, %19'u madencilik ve taş ocakçılığı sektöründedir. İlde açık iş oranı % 6,4'tür ve bu oran % 3,3 olan Türkiye ortalamasının çok üzerindedir.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %31,6 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Bu ana meslek grubunu %24,9 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar ve %15,3 tesis ve makine operatörleri ve montajcıları takip etmektedir.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu beden işçisi(genel) mesleğidir. Açık işlerin %17'sini beden işçileri oluşturmaktadır. Beden işçilerini % 7,9 ile konfeksiyon işçileri takip etmektedir ve her iki mesleğe olan ihtiyaç arasında çok büyük fark vardır.

En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve %3,2 ile maden paketleme işçisi (kalsit), % 2,9 ile tır şoförü, %2,7 ile gaz altı

[1] Ana meslek grubu: ISCO 2008

kaynakçısı ve Forklift operatörü ,%2,6 ile elektrik ark kaynakçısı (makine ile), %2,3 ile iş makinaları operatörü ve %2,1 ile demir doğrama işçisidir.

İlde tüm açık işlerde fark etmez ve lise altı eğitim oranı % 74'tür. Mesleki eğitim, MYO ve lisans düzeyi aynı oranda % 6 olurken, genel lise eğitimi % 7 oranında talep edilmektedir. Çıraklık eğitimi ve yüksek lisans eğitim seviyelerini talep eden hiç bir işyeri olmamıştır. Türkiye sonucunda da meslek lisesi mezunları MYO mezunlarına tercih edilmektedir. Bunun arkasında işverenlerin eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Temininde en zorluk çekilen meslek beden işçileridir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin % 21,9'unu beden işçileri oluşturmaktadır. Bu mesleği %6,4 ile kaynakçı(oksijen ve elektrik) takip etmektedir. Temininde en fazla zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve %4 ile iplikçi, %3.9 ile elektrik ark kaynakçısı(makine ile), 2,6 ile gaz altı kaynakçısı, %2,4ile Forklift operatörü, %2,1 ile satış elemanı ve turist rehberi, %1,8 ile garson(servis elemanı) ve makineci (dikiş), %1,5 ile iş makineleri operatörüdür.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin kısa ve orta vadede almayı planladıkları eleman sayısı, çıkartmak istediklerinden farklıdır. Yani ilde kısa (31 Aralık 2012) ve orta vadede (30 Haziran 2013) istihdam artışı beklenmektedir. En çok istihdam artışı bekleyen işyerleri imalat sektöründedir.

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Niğde ili 10+özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Gayrimenkul faaliyetleri, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve konaklama ve yiyecek hizmeti sektörlerinde net istihdam azalışı vardır. Yani bu dört sektörde çıkışlar girişlerden fazladır.

Net istihdam değişim oranı (NİDO) orta vadede kısa vadeden daha yüksektir. Beklenti oranı % 0,3'ten % 8,3'e çıkmaktadır. Diğer bir ifade ile orta vadede işverenlerin gelişme beklentisi daha fazladır.

Mevsimsellik nedeni ile aralık ayında net istihdam azalışı beklenen inşaat sektöründe Haziran ayında istihdam artışı beklenmektedir. Net istihdam artışının %28,5'i inşaat sektöründen kaynaklanmaktadır.

Kısa vadede Türkiye'de en fazla net istihdam artışı bekleyen sektör İmalat sektörüdür.

İlde 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle elektrik, gaz ve buhar üretimi sektöründe %7,7 olan NİDO[2], inşaat sektöründe ise %-10' dur. Kısa dönemde elektrik, gaz ve buhar üretiminde genişleme beklenirken, inşaat sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki net istihdam değişim oranı % 1,8 iken, ticaret sektöründe %2,3'tür.

30 Haziran 2013 itibariyle net istihdam değişim oranı %8,3' tür. Orta vadede de en fazla büyüme bekleyen sektör mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe %22,8 olan NİDO, inşaat sektöründe ise %22,7'dir.

Orta dönemde mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, inşaat, madencilik ve taş ocakçılığı, idari ve destek hizmet faaliyetleri, konaklama ve yiyecek hizmeti, toptan ve perakende ticaret, diğer hizmet faaliyetleri, ulaştırma ve depolama, imalat ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü genişlemeyi hedeflerken diğer sektörlerdeki işyerleri herhangi bir genişleme yada küçülme

[2] Net istihdam değişim oranları değerlendirilirken, elektrik, gaz ve buhar üretimi sektöründe çalışanların toplam çalışanların sadece %0,1'i olduğu dikkate alınmalıdır.

beklenmektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki net istihdam değişim oranı %4 iken, ticaret sektöründe %8,5' tir.

Araştırma sonuçlarına göre 2012 Aralık ayı itibariyle ilde net istihdam artış beklenti oranı %0,3 iken, bu oran 2013 Haziran ayı itibariyle 8 puan artış göstererek 8,3'e yükselmiştir. Oran sektörlerin yapısı ve beklentilerine göre çok büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,9 iken, orta vadede artarak 3,7'ye yükselmektedir.

GİRİŞ

Niğde ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eş zamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında; Niğde ili için 10 Eylül-31 Ekim 2012 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Niğde işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm, Niğde işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[3] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Bu durum Niğde ilinin yer aldığı TR71 (Niğde, Aksaray, Nevşehir, Kırşehir ve Kırıkkale illerini içeren bölge) için de geçerlidir. Niğde, Aksaray ile benzer sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında yer alırken, Nevşehir, Kırşehir ve Kırıkkale daha üst sıradadır.[4] Bölgede gelişmişlik sıralaması itibariyle en az gelişmiş il, 56. sırada olan Niğde'dir. Aksaray 55. sırada yer alırken, Kırıkkale 41. , Kırşehir 40. ve Nevşehir 36. sırada bulunmaktadır.

1.1. EKONOMİK VERİLER

İlin yarattığı katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyo ekonomik yapısını ve dolayısıyla ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir. Ekonomik veri setinin önemli bir bölümünü il ve hatta bölgesel bazda bulmak mümkün değildir.

İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler 2008 yılından bu yana üretilmemektedir. Son yıllara ait verinin eksikliğine rağmen, bu kısımda bir fikir vermesi amacıyla veri değerlendirmede kullanılmıştır.

Niğde ilinin yer aldığı bölgede Gayri Safi Katma Değer[5] itibariyle hakim sektör % 55,4 pay ile hizmetler sektörüdür. İkinci sırada % 25,1 ile sanayi yer almaktadır. Tarım sektörü, % 19,6 ile en az paya sahip sektör olmasına rağmen bölge Gayri Safi Katma Değeri içindeki payı Türkiye ortalamasından 9 puan daha yüksektir.

---

[3] Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[4] İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişe bilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

[5] İl ekonomisinin en önemli göstergesi olan İllerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla değerleri 2001 yılından itibaren hesaplanmamaktadır. Bu serinin yerine üretilen Gayri Safi Katma Değer İstatistiklerinin en son yayınlanma yılı 2011 yılı olup, 2008 yılı değerlerini içermektedir. 2009 yılı değerlerine ilişkin veri seti henüz yayınlanmamıştır. Serinin başlangıç yılı 2004 yılıdır.

Bölgede kişi başı yaratılan katma değer 8.696 liradır. Bu değer ile bölge, kişi başına Türkiye'de yaratılan katma değerden % 28 daha az katma değer yaratmaktadır.

Bölgenin gelişme hızı geçen dört yıllık sürede % 72 ile Türkiye ortalamasının bir puan altında gerçekleşirken en az gelişme gösteren sektör tarım, en fazla gelişen sektör ise hizmet sektörü olmuştur. Bunun sonucunda bölgede 2004 yılında % 28,4 olan tarımın payı 2008 yılında % 19,5'e gerilemiş, % 48,9 olan hizmetlerin payı % 55,4'e yükselmiştir.

İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir. Yıllar itibariyle büyük farklılık vardır. Niğde, toplam yatırım teşviklerinden en yüksek payı % 1,1 ile 2007 yılında alırken, 2011 yılı itibariyle teşviklerden aldığı pay % 0,3'e gerilemiştir. Bu pay ile Niğde 81 il içinde 49. sırada yer almaktadır.

Aynı durum kamu yatırımlarında da yaşanmaktadır. 2011 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,3 ile sınırlı kalırken, en yüksek kamu yatırım payı da % 0,76 ile madencilik yatırımlarında gerçekleşmiştir.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Niğde ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmelerin açılıp kapanma oranlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. 2011 yılında ilde açılan her 100 ticari işletmeye karşılık 69 işletme kapanmıştır. Diğer bir ifade ile ticari işletmeler büyük bir devinim içindedir. Şirketlerde ise devinim daha az yaşanmış, açılan her 100 şirkete karşılık 21 şirket kapanmıştır.

1.2. NÜFUS GÖSTERGELERİ

İlin demografik yapısı, yani çalışma yaşı nüfusun yaş ve eğitim dağılımı, aldığı ve verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardandır.

2011 yılı sonuçlarına göre Niğde ilinin nüfusu 337.553 olup[6], ilde 168.125 erkek, 169.428 kadın yaşamaktadır. 15+ yaş nüfusu 224.750 bin kişidir. Çalışma yaşındaki erkek nüfus 108.773 kişi iken , kadınlar için 108.273'tür. Niğde ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasından farklıdır. 2011 yılı sonunda Türkiye ortalamasında nüfusun % 77'si il/ilçe merkezlerinde ikamet ederken, Niğde de bu oran % 49,9' dur. Diğer bir ifade ile Niğde'de Türkiye ortalamasına göre daha fazla kişi kırsalda yaşamaktadır.

Niğde ilinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu ile çalışabilir yaştaki nüfus[7] Türkiye ortalamasına göre daha az pay alırken, yaşlı nüfusun payı daha fazladır. Bu dağılım sonucu yaş bağımlılık oranları[8] da Türkiye ortalamasından farklıdır. Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5,3 puan, yaşlı bağımlılık oranı da Türkiye ortalamasının 1,9 puan üzerindedir. Bunun sonucunda da Niğde ili toplam yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 7,2 puan üzerindedir.

[6] TÜİK; Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları
[7] 15-64 yaş grubu
[8] Yaş bağımlılık oranı: Çalışan (15-64) her 100 kişinin bakmakla yükümlü olduğu çalışmayan (0-14 ile 65+) kişi sayısıdır.

Grafik 1. Yaş Bağımlılık Oranları, %, 2011

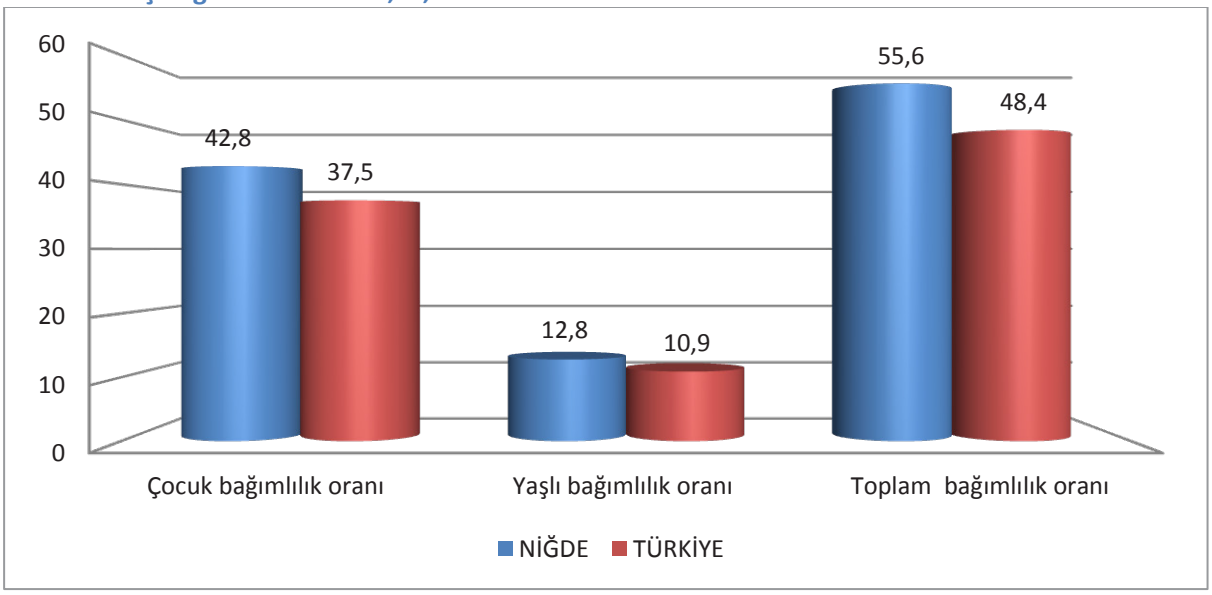

Kaynak: TÜİK, ADNKS

Niğde göç veren bir ildir. Net göç hızı binde -15,44'tür ve il, göç veren 58 il içinde en yüksek net göç hızına sahip 10. ildir._Göç verdiği nüfusun en önemli bölümünü 15-49 yaş grubu oluşturmaktadır. İlin işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan nüfusu il dışına çıkarken, 50-54 yaş grubundan itibaren Niğde de göç oranında düşüş görülmektedir.

15+ yaş nüfusun %6,2'si okur yazar değildir. Nüfusun % 5,8'ü sadece okur yazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%61,2)[9] lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okur yazar olmayanlar, okur yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (%64,3) daha düşük bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %88'i, diploması olmayanların da %68'i kadın nüfustur. Nüfusun sadece %17,9'u lise ve dengi okul mezunu, %8,2'si yüksek eğitimlidir.

[9] Lise altı eğitimliler ilkokul, orta okul ve dengi ile ilköğretim mezunlarını kapsamaktadır.

Grafik 2. Eğitim Durumuna Göre Çalışabilir Yaştaki Nüfusun Dağılımı, %, 2011

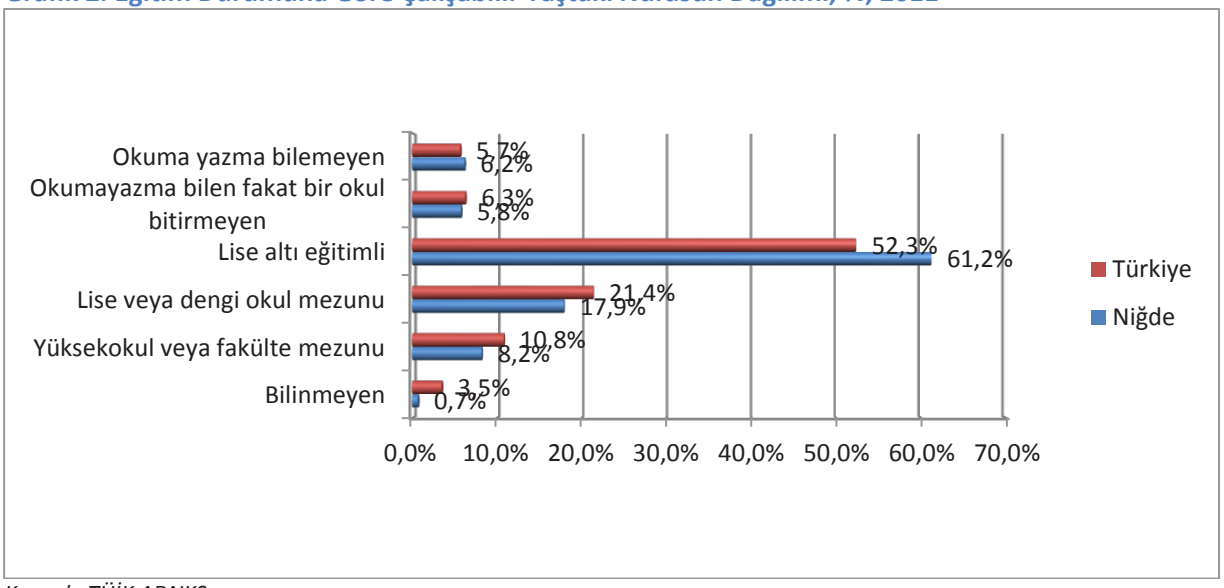

Kaynak: TÜİK,ADNKS

1.3. EĞİTİM GÖSTERGELERİ

İlin istihdam göstergeleri açısından ilköğretimden ortaokula ve ortaokuldan yükseköğretime geçişte görülen okuldan ayrılmalar çok önemlidir. Okuldan ayrılan genç nüfus potansiyel işgücüdür. Bu kesim ilk kez iş arayan kesim olarak öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacak, iş bulan kesim de istihdamda yer alacaktır. Bir kısmı ise işgücü piyasası dışında yer alacaktır.

Tablo 1. İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları

	İlköğretim			Orta Öğretim			Mesleki ve Teknik Orta Öğretim		
Öğretim yılı	**Okuyan**	**Yeni kayıt**	**Mezun**	**Okuyan**	**Yeni kayıt**	**Mezun**	**Okuyan**	**Yeni kayıt**	**Mezun**
Toplam									
2010/2011	54.056	6.279	6.217	9.422	2.148	1.496	9.994	2.346	1.611
2011/2012	52.890	6.339	6.325	9.709	2.199	1617	9.849	2.469	1622
Erkek									
2010/2011	27.756	3.250	3.142	4.603	1.001	668	5.611	1.319	864
2011/2012	27.358	3.295	3.237	4.744	1.021	760	5.408	1.327	947
Kadın									
2010/2011	26.300	3.029	3.075	4.819	1.147	828	4.383	1.027	747
2011/2012	25.532	3.044	3.088	4.965	1.178	857	4.441	1.142	675

Kaynak: MEB

Niğde ilinde 2010/2011 döneminde ilköğretimden mezun olan 6.217 öğrenciden 44.668' i, 2011/2012 döneminde genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik orta öğretim olmak üzere öğretim hayatına devam etmektedir. İlköğretimden mezun olan öğrencilerin % 24,9' una karşılık gelen 1.549 öğrenci eğitim hayatından tamamen ayrılmıştır. İlköğretimden ayrılma oranı % 15,3 olan Türkiye oranına yakındır.

Tablo 2. Orta Öğretim Öğrenci Sayıları, 2006-2013

	NİĞDE			TÜRKİYE		
	Genel Orta Öğretim	Mesleki ve Teknik Orta Öğretim	Toplam	Genel Orta Öğretim	Mesleki ve Teknik Orta Öğretim	Toplam
2006/2007	8.587	5.948	14.535	2.142.218	1.244.499	3.386.717
2007/2008	7.605	5.762	13.367	1.980.452	1.264.870	3.245.322
2008/2009	8.654	7.062	15.716	2.271.900	1.565.264	3.837.164
2009/2010	8.600	8.903	17.503	2.420.691	1.819.448	4.240.139
2010/2011	9.422	9.994	19.416	2.676.123	2.072.487	4.748.610
2011/2012	9.709	9.849	19.558	2.666.066	2.051.220	4.717.286
2012/2013	10.196	10.463	20.659	2.725.972	2.269.651	4.995.623

Kaynak: MEB-Milli Eğitim İstatistikleri

Orta öğretime kayıt olanlar sayısı yıllar itibariyle incelendiğinde hem Niğde hem de Türkiye için dikkat çeken husus mesleki ve teknik ortaöğretime kayıtlı olan öğrenci sayısındaki artıştır. Genel orta öğretime kayıtlı olan öğrenci sayısı yıllar itibariyle artışlı, azalışlı bir seyir izlerken, mesleki ve teknik orta öğretimde sürekli yükseliş vardır. Yıllık ortalama artış hızları dikkate alındığında Niğde ilinde genel orta öğretim artış hızı Türkiye artış hızından daha düşük iken, mesleki ve teknik orta öğretim hızı Türkiye'den daha yüksektir.

1.4. GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketleridir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Niğde ilinde işsizlik oranı 2010 yılı itibariyle % 9,4'tür. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 33. ildir. İşgücüne katılım oranı % 47,2'dir. İstihdam oranı % 42,8 ile % 43 olan Türkiye ortalamasındadır.

Grafik 3. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, %, 2010

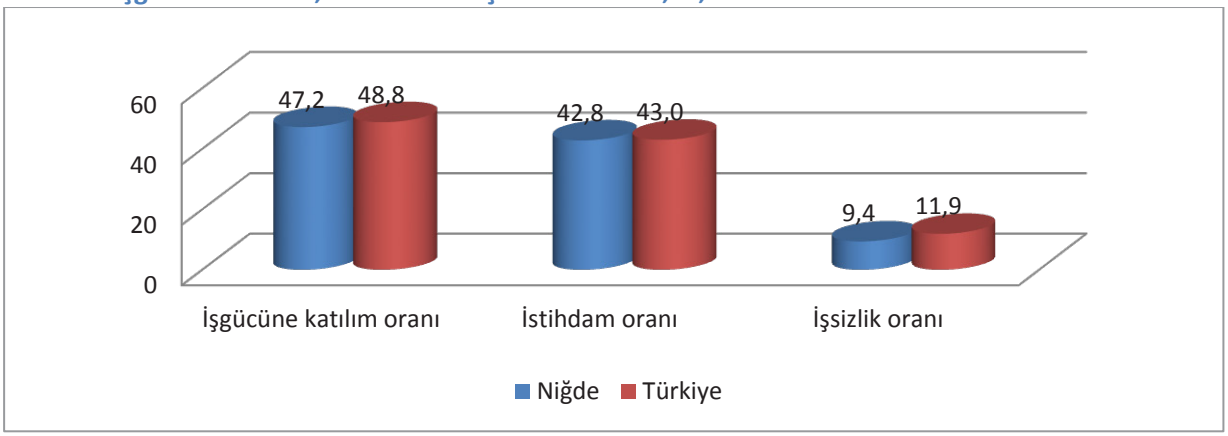

Kaynak:TÜİK,HİA

İşsizlik oranı Türkiye ortalama işsizlik oranının altında ve istihdam oranı da Türkiye ortalamasına yakın olmasına rağmen, yıllar itibariyle Niğde'de işsizlik oranı ve istihdam oranının arttığı görülmektedir.

2008 yılı sonuçlarına göre[10] istihdam oranı %35, işsizlik oranı %9,3'tür. Bu sonuca işgücüne katılım oranındaki %8,6'lık artış neden olmaktadır.

Hanehalkı İşgücü İstatistiklerinde işgücü piyasası verilerinden işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı dışında kalan diğer tüm göstergeler bölgesel bazdadır. Yani veriler sadece Niğde iline ilişkin olmayıp İBBS 2-TR71 bölümlenmesi çerçevesinde Kırıkkale, Aksaray, Nevşehir ve Kırşehir illerini de kapsamaktadır. TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketlerinin doğrudan Niğde iline ilişkin bilgi vermemesi ve Niğde ile birlikte Kırıkkale, Aksaray, Nevşehir ve Kırşehir illerinden edinilen bilgilerin toplamı üzerinden bir değerlendirme yapılması, analizlerde göz önünde bulundurulmalıdır.

Bölge 15+yaş kurumsal olmayan nüfus 1.110.000 kişidir.[11] Bu nüfusun % 13'ü okur yazar değildir. % 63'ü lise altı eğitimlidir. % 16'sı lise ve dengi okul , %8'i yükseköğretim mezunudur. Çalışan 474 bin, işsiz 41 bin, işgücü dışı nüfus 595 bin kişidir.

Tablo 3. Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam Ve İşsizlik, Bin Kişi, TR71, 2011

	Nüfus	İstihdam	İşsiz	İşgücü dışı
Okuma yazma bilmeyen	142	26	1	116
Lise altı	702	296	22	384
Lise	178	89	11	77
Yükseköğretim	89	63	7	19
Toplam	1.111	474	41	596

Kaynak: TÜİK,HİA

1.4.1. İstihdam

Bölge istihdam oranı % 42,7'dir. Her 100 erkekten 66'sı (%66,4) her 100 kadından 34'ü (%33,8) çalışmaktadır. Erkek istihdamı oranı % 65,1 olan Türkiye ortalamasından 4,7 puan düşük iken, kadın istihdam oranı Türkiye ortalamasından (%25,6) 3 puan yüksektir. Diğer bir ifade ile bölge istihdam oranını Türkiye ortalamasının çok üzerine çıkartan kadınlardır. Bunun nedeni tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınların bölgede daha çok olmasıdır.

Grafik 4. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, TR71, %, 2011

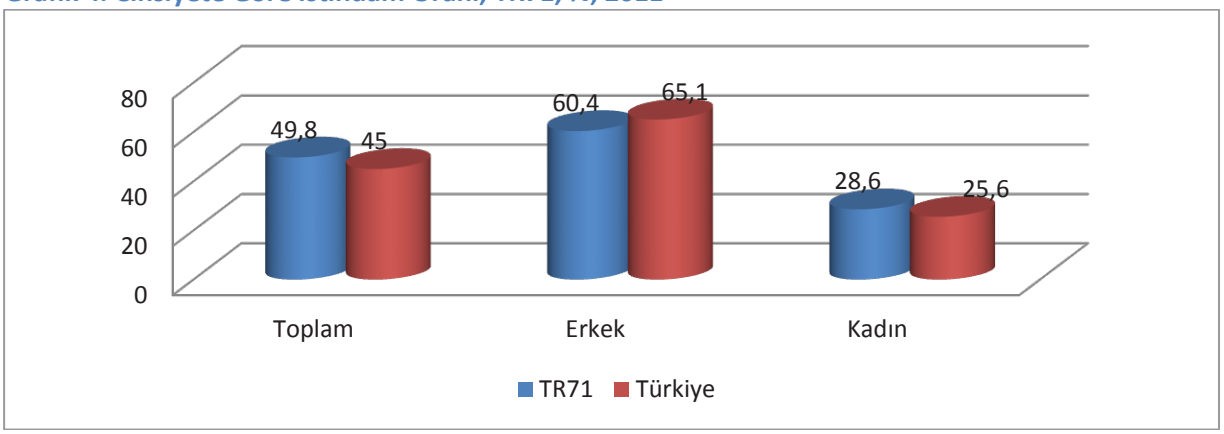

Kaynak: TÜİK,HİA

[10] TÜİK il düzeyinde temel işgücü göstergelerini 2008 yılından itibaren yayınlamaktadır. En son haber bülteni 24/06/2011 tarihinde yayınlanmıştır ve 2010 sonuçlarını içermektedir. 2011 yılı için henüz yayınlanmamıştır.

[11] TÜİK kurumsal olmayan nüfusu okul, yurt, otel, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfus olarak tanımlamaktadır.

Eğitim seviyesi ile istihdam arasında pozitif bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranları bölgede de yükselmektedir. Eğitim düzeyi ve istihdam arasındaki pozitif ilişki özellikle kadınlarda daha belirgindir. Okur yazar olmayanlarda %23,4 olan istihdam oranı, lise altı eğitimlilerde %41,9'a, lise ve dengi okul mezunlarında %44,8'e yükseköğretim mezunlarında %67,9'a yükselmektedir. Kadınlarda lise altı eğitimlilerde %20,9 olan istihdam oranı 36,5 puan artarak yüksek eğitimlilerde %57,4'e, erkeklerde 15,6 puan artarak %66,9'dan % 78,5'e yükselmektedir.

Grafik 5. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR71, %, 2011

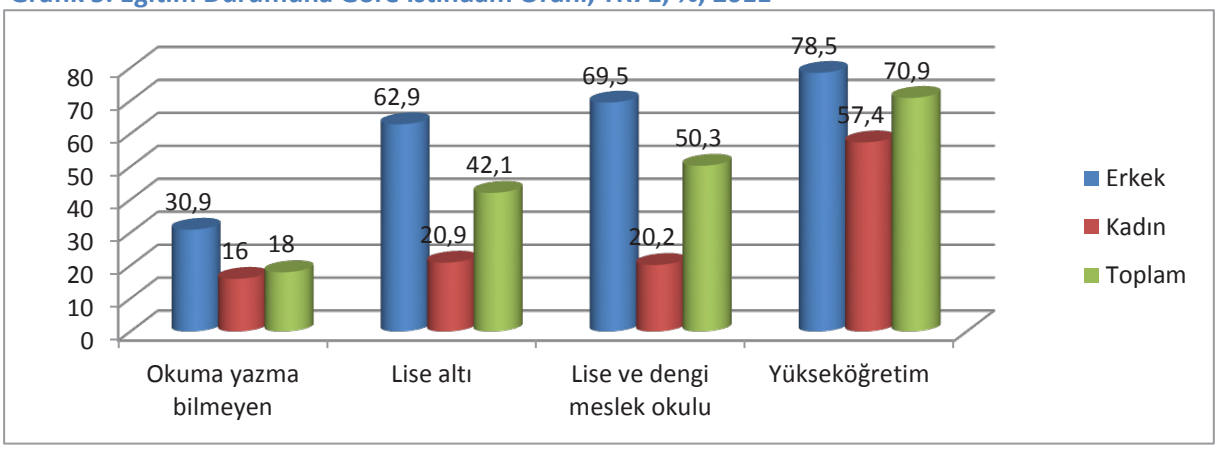

Kaynak: TÜİK,HİA

Türkiye ortalamasında kadınların çoğunluğu tarım dışı sektörlerde çalışırken, (kadın istihdamının %57,8'si) , bölgede durum bunun tam tersidir. Kadınların %59,2'si tarımda çalışmaktadır. Bölge istihdamında hakim sektör tarımdır. Çalışanların %36'sı tarım sektöründedir. Bu oran Türkiye ortalaması olan %25'in çok üzerindedir. Erkeklerin çoğunluğu (%72,5) tarım dışı sektörlerde çalışmakla birlikte, oran Türkiye ortalaması olan %81,3'ün çok altındadır.

Grafik 6. İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım Ve Tarım Dışı Dağılımı, TR71, %, 2011

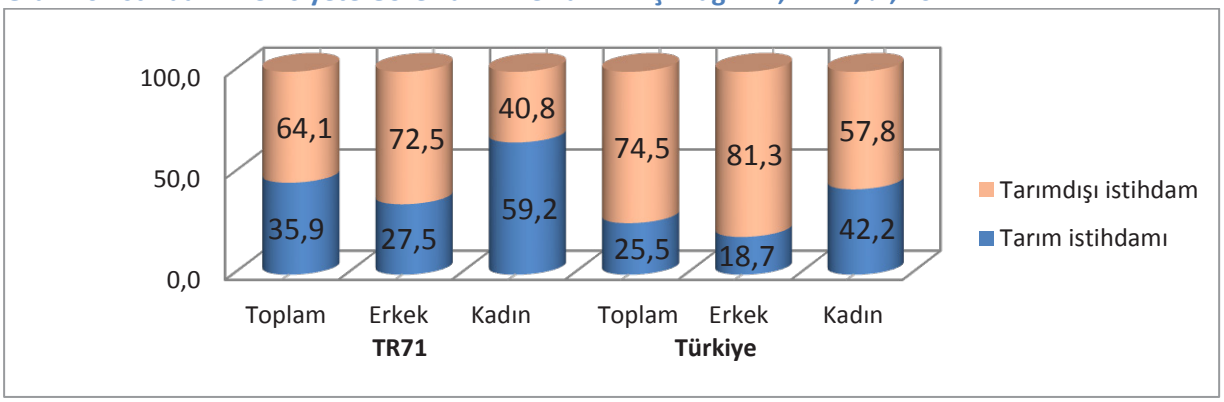

Kaynak:TÜİK,HİA grafikte Tarımdışı İstihdam"ı" düzeltilmeli.

Bölge istihdamının %5'ini okuma yazma bilmeyenler, % 62'sini de lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Lise ve dengi okul mezunlarının istihdamdaki oranı % 19, yüksek eğitimlilerin oranı da % 13'dür.

Tablo 4. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam, TR71, Bin Kişi, 2011

	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	21	2	3	**26**
Lise altı	135	54	107	**296**
Lise ve dengi meslek okulu	11	23	55	**89**
Yükseköğretim	2	7	54	**63**
Toplam	**170**	**86**	**219**	**474**

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede düşük eğitim seviyesinde olanlar ağırlıklı olarak tarım sektöründe çalışmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin neredeyse tamamı (% 81) tarım sektöründe çalışırken, lise altı eğitimlilerin de %46'sı tarım sektöründe çalışmaktadır. Buna karşın lise ve yüksek eğitimlilerin tercih ettikleri sektör hizmetler sektörüdür. Lise eğitimlilerin % 62'si, yüksek eğitimlilerin de % 86'sı hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

Grafik 7. Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TR71, %, 2011

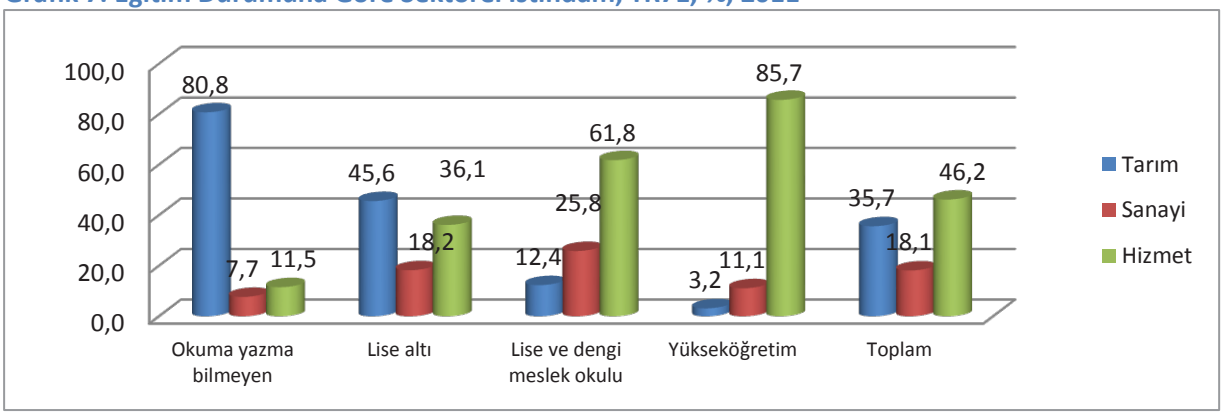

Kaynak: TÜİK,HİA

En yüksek istihdam oranı her iki cinsiyette de 25-34 ve 35-54 yaş gruplarındadır ve cinsiyetler arası fark çok fazladır. Bu yaş gruplarında erkeklerdeki istihdam oranı kadınların 2 katıdır. Bu yaş gruplarını 20-24 yaş grubu takip etmektedir.

Tablo 5.Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı,TR71, Bin Kişi, 2011

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Erkek	23	30	99	160	38	349
Kadın	8	14	32	59	11	125
Toplam	31	44	131	219	49	474

Kaynak: TÜİK,HİA

Toplam çalışanların %53'ü ücretli veya yevmiyelidir ve bu oran, %62 olan Türkiye ortalamasının çok altındadır. İstihdamın %28'i kendi hesabına veya işveren olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün hâkimiyeti ücretsiz aile işçiliğini de beraberinde getirmektedir. Bölgede çalışanların %19'u ücretsiz aile işçisi iken bu oran Türkiye'de %14'tür.

Grafik 8.İşteki Duruma Göre İstihdam, TR71, %, 2011

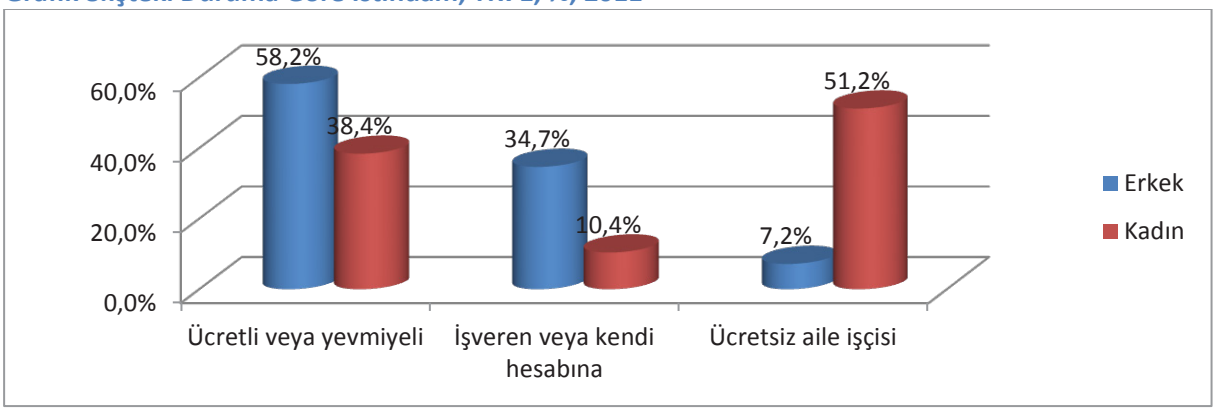

Kaynak: TÜİK,HİA

İşteki durum ve istihdamın sektörel dağılımı cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Erkeklerin yarısından fazlası ücretli veya yevmiyeli olarak çalışırken , bu oran kadınlarda %38'e gerilemektedir. Buna karşın ücretsiz aile işçisi olarak çalışan erkeklerin oranı %10,5 iken, bu oran kadınlarda %62'ye çıkmaktadır. Ücretsiz aile işçilerinin üçte ikisini kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo 6. İşteki Duruma Göre İstihdam, TR71, Bin Kişi, 2011

	Ücretli veya yevmiyeli	İşveren veya kendi hesabına	Ucretsiz aile işçisi	Toplam
ERKEK				
Tarım	16	62	18	96
Sanayi	63	14	1	79
Hizmet	124	45	6	175
Toplam	203	121	25	350
KADIN				
Tarım	5	9	60	74
Sanayi	5	1	1	7
Hizmet	38	3	3	44
Toplam	48	13	64	125

Kaynak: TÜİK,HİA

Erkek istihdamında hakim sektör hizmetlerdir. Çalışan her 100 erkekten 50'si hizmetler sektöründedir. İkinci sırada %28 ile tarım sektörü yer almaktadır. Kadın istihdamında hakim sektör, tarımdır. Çalışan her 100 kadından 59'u tarımdadır. İkinci sırada % 35 ile hizmet sektörü yer almaktadır.

Toplam istihdamın % 18'i sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymamaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %62 iken, sanayi sektöründe çalışanların %64'ünü lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %17'si lise ve dengi okul mezunu, %8'i de yükseköğretim mezunudur.

İstihdamın mesleki dağılımında tarım sektörünün istihdamdaki ağırlığına paralel olarak tarım üretiminde çalışanlar ilk sıradadır. Çalışanların % 31'i tarım üretiminde çalışmaktadır. İkinci sırada %16 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar vardır. Profesyonel meslek mensupları % 6, yardımcı profesyonel meslek grupları ise % 4 ağırlığındadır.

1.4.2. Kayıt Dışı İstihdam

Bölge istihdamının % 49,1'i kayıt dışındadır. Bölge kayıt dışı çalışma oranları itibariyle ilginç bir yapıya sahiptir. Tarım sektöründe kayıt dışı istihdam oranı Türkiye ortalamasının altında olmasına rağmen, tarım dışı istihdam oranı Türkiye ortalamasından daha yüksektir. Bölgede toplam istihdamın %38,5'i tarımda iken, bu oran Türkiye ortalamasında %25,5'tir. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %30, tarım sektöründe %70'tir.

Grafik 9. Türkiye ve TR71 Tarım ve Tarım dışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2011

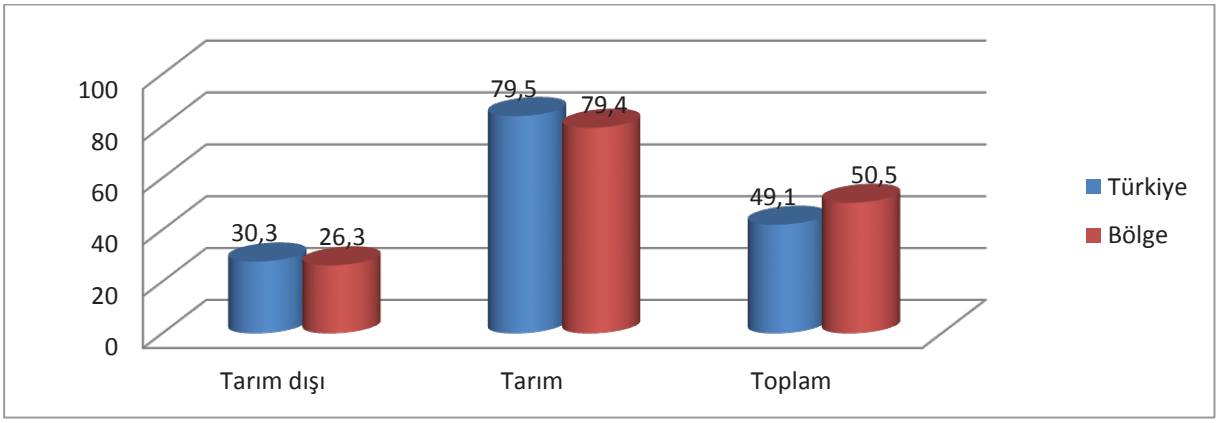

Kaynak:TÜİK,HİA

Bölgede kayıtdışılığın en fazla olduğu tarım dışı sektör sanayi sektörüdür. Sanayi sektöründe %32,9 olan kayıt dışı çalışma oranı hizmet sektöründe % 26,5'e gerilemektedir. Sanayi ve hizmet sektöründe kayıt dışı çalışma oranı Türkiye ortalamasındadır. Bunun nedeni bu iki sektöründe çalışanlarının eğitim düzeylerinin Türkiye ortalamasında olmasıdır.

Grafik 10. Türkiye ve TR71 Sektörel Kayıt Dışı Çalışma Oranı,%,2011

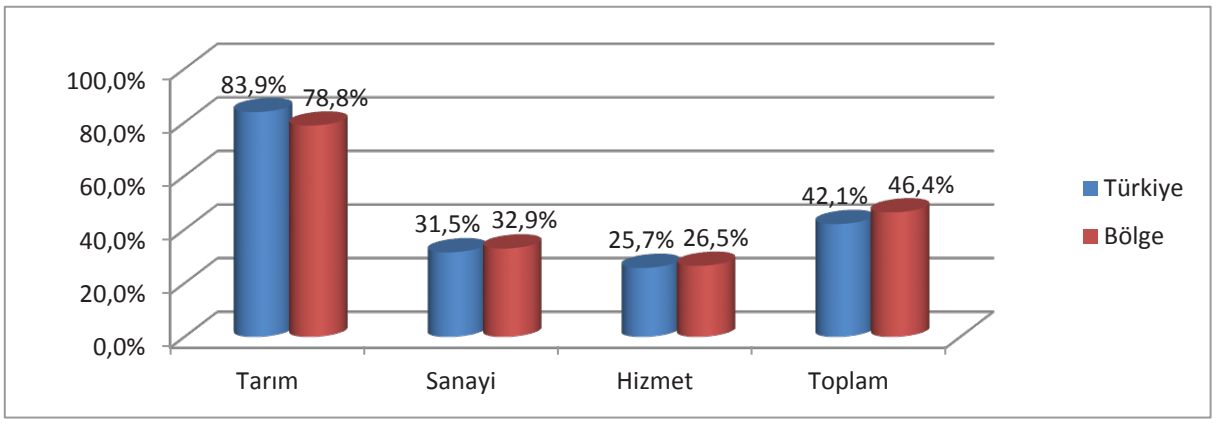

Kaynak: TÜİK,HİA

Kadınlarda kayıt dışı istihdam oranı erkeklerin kayıt dışı oranının iki katıdır. Erkeklerde %39 olan kayıt dışı çalışma oranı kadınlarda %75'e yükselmektedir. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranlarında cinsiyetler arası fark, yine kadınlar aleyhine olmakla birlikte, tarımdaki gibi fazla değildir. Tarım dışında erkeklerin %28 i , kadınların da %40'ı kayıt dışı çalışmaktadır.

Grafik 11. Tarım ve Tarım Dışı Sektörlerde Cinsiyete Göre Kayıt Dışı İstihdam Oranı, TR71, %, 2011

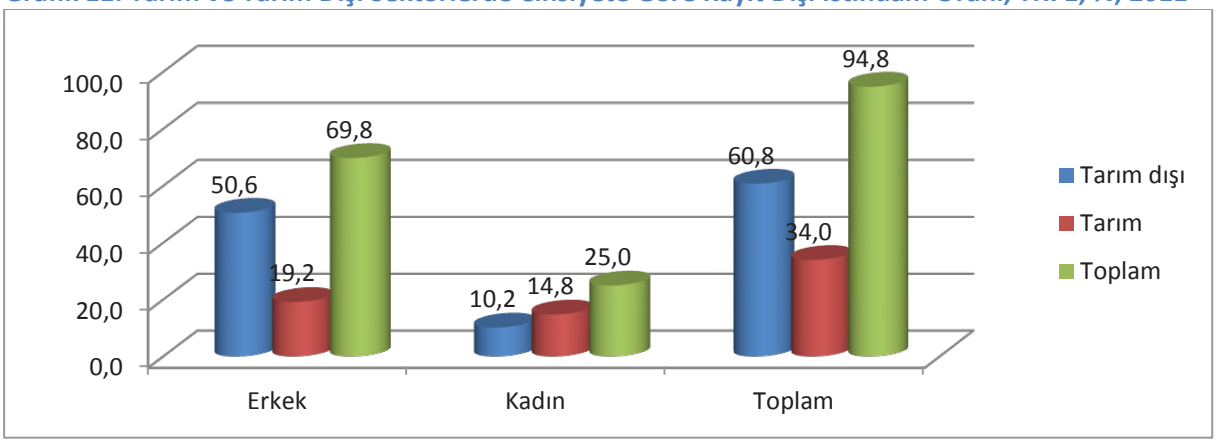

Kaynak: TÜİK,HİA

Kayıtdışılık ile eğitim arasında negatif ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe kayıt dışı çalışma azalmaktadır. Kayıt dışılıkta özellikle cinsiyetler arasında çok büyük farklılık vardır. Erkeklerde %26 olan kayıt dışı çalışma oranı kadınlarda % 74'e yükselmektedir.

Grafik 12. Eğitim Durumuna Kayıtdışılık, TR71, %, 2011

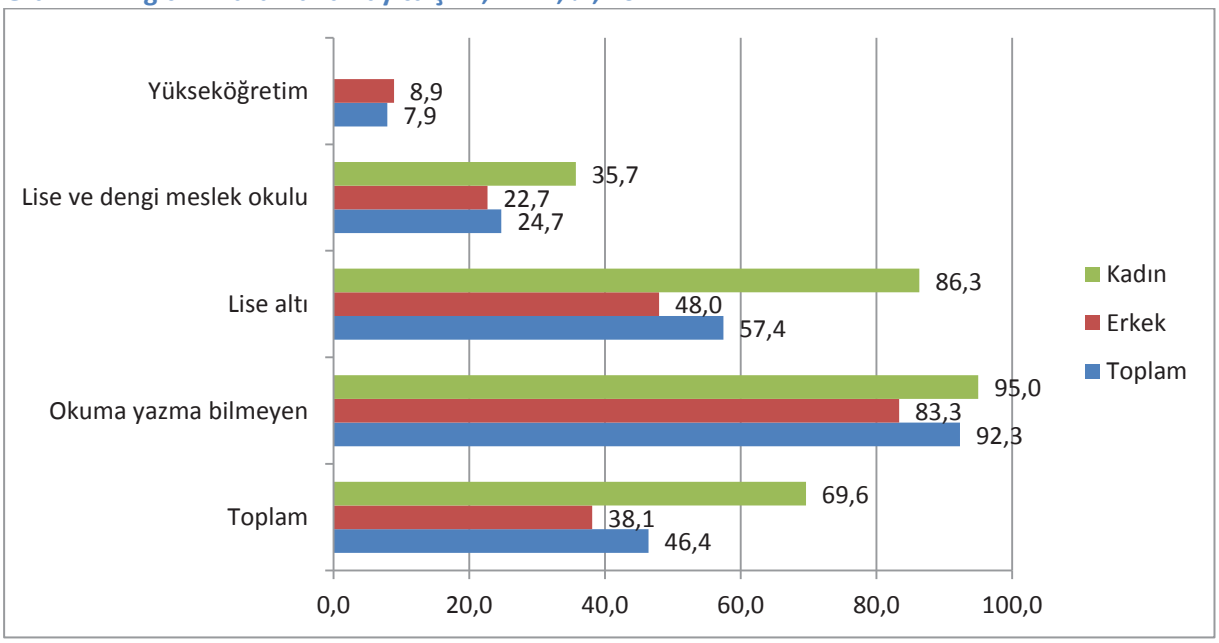

Kaynak:TÜİK,HİA

Bölgede en yüksek kayıt dışılık oranı %95ile okuma yazması olmayan kadınlardadır. Bu eğitim seviyesinde erkeklerde kayıt dışı çalışma oranı %83,3'tür. Cinsiyetler arası fark lise altı eğitimlilerde en yüksek noktaya ulaşmaktadır. Lise altı eğitimli kadınlarda kayıt dışı çalışma oranı erkeklerin yaklaşık iki katıdır. En düşük kayıt dışı çalışma oranı %7,9 ile yüksek eğitimlilerdedir ve cinsiyetler arası fark çok azdır.

Yıllar itibariyle kayıt dışılıkta iyileşme vardır. Tüm Türkiye'de kayıt dışılıkla yapılan mücadele bölgede tersine sonuç doğurmuş ve 2007 yılında %45,1 olan kayıt dışı çalışma oranı, 2011 yılında %49,1'e yükselmiştir.

Grafik 13. İşteki Duruma Göre Kayıtdışılık Oranı,TR71,%,2011

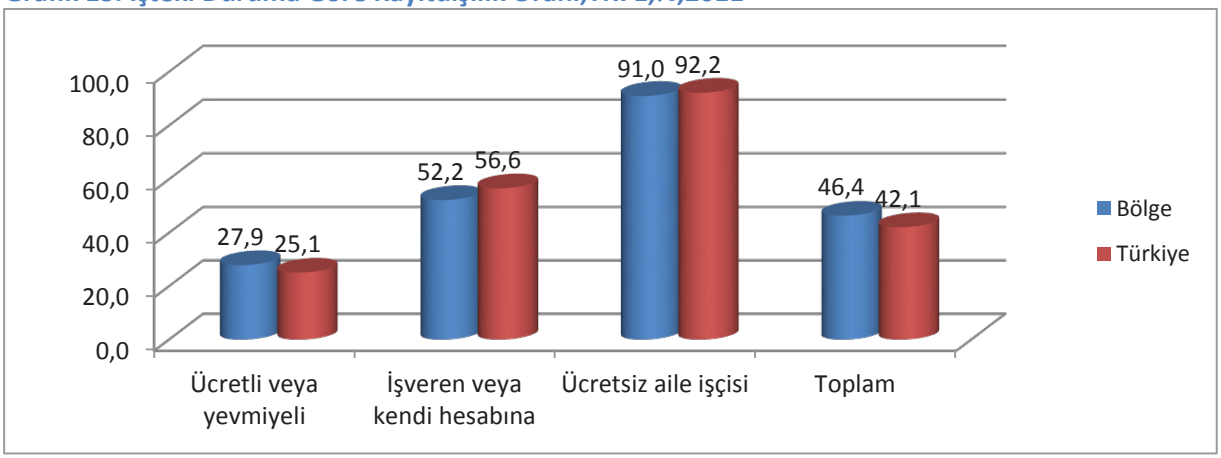

Kaynak: TÜİK,HİA

En düşük kayıt dışı istihdam oranı ücretli ve yevmiyeli olarak çalışanlardadır. Ücretli veya yevmiyeli çalışanların %27,9'u kayıt dışı istihdam edilmektedir. İşveren ve kendi hesabına çalışanlarda kayıt dışı çalışma oranı %52,2'dir.

1.4.3.Genç İstihdamı

Bölgede 126 bini kadın, 126 bini erkek olmak üzere 252 bin genç[12] bulunmaktadır. Gençlerin 140 bini istihdamda yer almaktadır. Gençlerin istihdam oranı % 29'dur Genç erkeklerin istihdam oranı genç kadınların istihdam oranının iki katından daha fazladır. Genç erkeklerin istihdam oranı %41, genç kadınların %18'dir.

Gençlerin de en fazla çalıştıkları sektör hizmet sektörüdür. Her çalışan gencin %42'si hizmet sektöründedir. İkinci sırada %37 ile tarım ve %22 ile sanayi sektörleri takip etmektedir. Gençlerde de cinsiyetler arası çalışılan sektörler farklıdır. Genç kadınların %56'sı tarım sektöründe çalışırken, genç erkeklerin büyük çoğunluğu hizmet sektöründe çalışmaktadır. Genç erkek istihdamında sanayi ve tarım sektörleri birbirine çok yakın orandadır.

Grafik 14. Gençlerin Çalıştıkları Sektörler, TR71, %, 2011

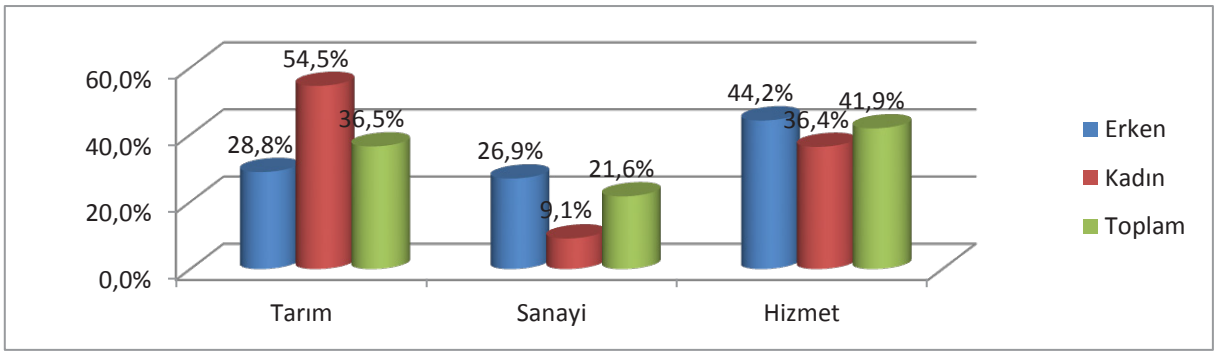

Kaynak: TÜİK,HİA

Genç erkeklerin üçte ikisi ücretli ve yevmiyeli olarak çalışırken (%61,5) genç kadınların da yarısı (%50) ücretsiz aile işçisidir. Çalışan gençlerin %31'i lise altı eğitimlidir. Düşük eğitim seviyesi ve tarım

[12] Genç nüfus: 15-24 yaş grubu , TÜİK

sektörü kayıtdışılığı da beraberinde getirmektedir. Gençlerin %68'i kayıt dışı çalışırken, lise altı eğitimlilerde kayıt dışılık %80'e ulaşmaktadır. Kayıtdışılık %40 ile en düşük yükseköğretim mezunlarındadır. Cinsiyetler arası farklılık kayıt dışılıkta da ortaya çıkmakta ve genç erkeklerin %67'si, genç kadınların %68'i kayıt dışı çalışmaktadır.

1.4.4. İşsizlik

Bölge toplam işsizlik oranı % 8, erkek işsizlik oranı % 7,1, kadınlarda %10,9'dur. En düşük işsizlik oranı % 1,6 ile okuryazar olmayanlarda iken bunu % 7 ile lise altı eğitimliler izlemektedir. Eğitimsizler ve düşük eğitimliler işgücü piyasası dışında yer almaktadırlar. Lise ve dengi okul mezunlarında % 11,2 olan işsizlik oranı yükseköğretim mezunlarında % 10,2'dir. Diğer bir ifade ile işsizlik oranının en yüksek olduğu eğitim seviyesi lise ve dengi ile yüksek eğitimdir. Yalnız bölgede çok ilginç bir yapı dikkati çekmektedir. Hem lise ve dengi meslek okulu hem de yüksek eğitim işsizlik oranını yükselten kadınlardır. Lise ve dengi meslek okulunda erkeklerde % 8,6 olan işsizlik oranı, kadınlarda % 23,2'ye, yüksek eğitimli erkeklerde % 8,4'ten kadınlarda % 14,2'ye yükselmektedir. Lise ve dengi eğitimli kadınlardaki işsizlik oranı, bölgenin en yüksek işsizlik oranıdır.

Grafik 15. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı, TR71, %, 2011

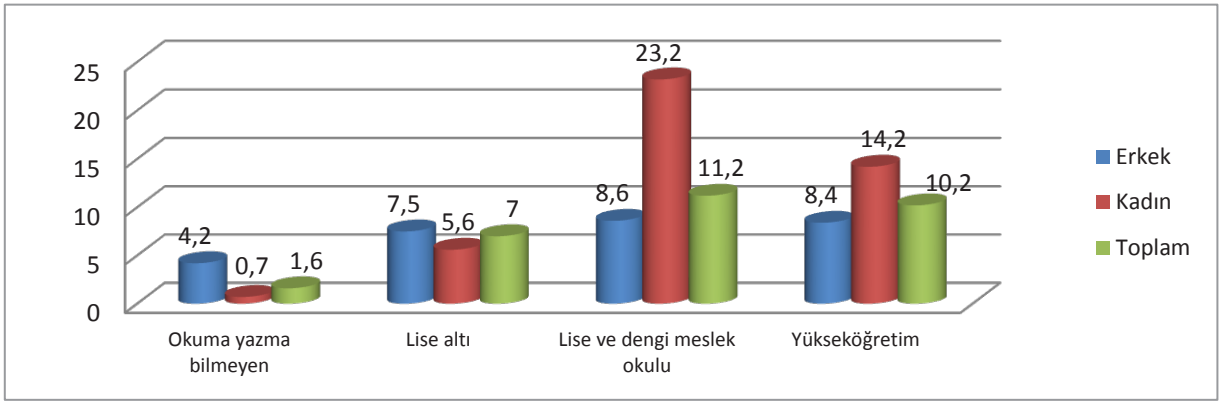

Kaynak: TÜİK,HİA

En yüksek işsizlik oranı hem erkeklerde hem de kadınlarda 20-24 yaş grubundadır. Bu yaş grubunda %18,5 olan işsizlik oranı, erkeklerde %18,5, kadınlarda ise %18,5'tir. Bölgedeki en yüksek işsizlik oranı da 20-24 yaş grubu işsizlik oranıdır. 20-24 yaş grubunu %11,2 ile 15-19 yaş grubu takip etmektedir. Bu grupta erkeklerde işsizlik oranı %12,8 ile %6,3 olan kadınlar işsizlik oranından daha yüksektir.

Grafik 16. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı, TR71, %, 2011

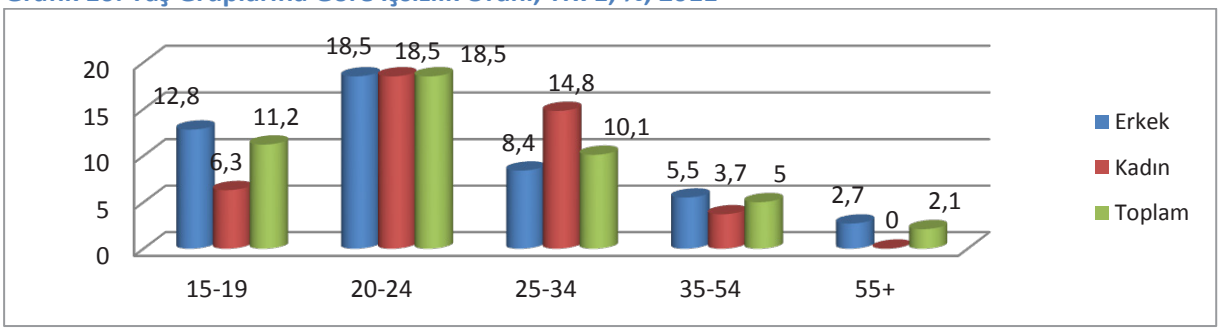

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgenin eğitim düzeyine paralel olarak işsizlerin büyük çoğunluğu (%54) lise altı eğitimlidir. Lise altı eğitimlilerin neredeyse tamamı daha önce çalışırken işsiz kalmıştır. Buna karşılık yükseköğretim mezunlarının çoğunluğunu ilk kez iş arayanlar oluşturmaktadır.

Tablo 7. Daha Önce Çalışılan Faaliyete Göre İşsizlerin Eğitim Durumu, TR71, bin kişi, 2012

	Tarım	Sanayi	Hizmet	8 yıldan önce işten ayrılanlar	Daha önce çalışmamış olanlar	Toplam
Okuma-yazma bilmeyen	0	0	0	0	0	0
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	0	1	1	0	0	2
İlkokul	2	5	5	0	1	12
Ortaokul veya dengi meslek okul	0	1	1	0	0	3
İlköğretim	1	2	2	0	1	5
Genel lise	0	1	3	0	1	5
Lise dengi meslek okul	0	2	3	0	1	7
Yüksekokul veya fakülte	0	1	3	0	3	7

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgedeki işsizlerin beşte biri ilk kez iş aramaktadır. Kadın işsizlerin içinde ilk kez iş arayan kadın oranının yüksekliği dikkat çekmektedir. Kadın işsizlerin % 33,3'ü ilk kez iş aramaktadır. Bu oran erkeklerde % 10'dur.

Tablo 8. İş Arama Sürelerine Göre İlk Kez İş Arayanlar, TR71, Bin Kişi, 2011

	Erkek	Kadın	Toplam
1 yıldan az	25	7	32
1 yıl ve daha çok	4	5	9
Toplam ilk kez iş arayan	3	4	7
Toplam işsiz	30	12	42

Kaynak:TÜİK,HİA

Bölgede dikkat çeken diğer bir husus ilk kez iş arayanların , toplam işsizlerden daha uzun süreli işsizliğe maruz kalmalarıdır. Bölgede toplam işsizlerin %21'i bir yıldan daha çok süredir iş aramaktadır. Cinsiyetler arasında iş arama süreleri hem ilk kez iş arayanlarda hem de işi varken işsiz kalanlarda farklılaşmaktadır.

Tüm işsiz erkeklerin % 16'sı, kadınların % 41'i bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır.

Grafik 17. İlk Kez İş Arayanların İş Arama Sürelerine Göre Dağılımı, TR71, %, 2011

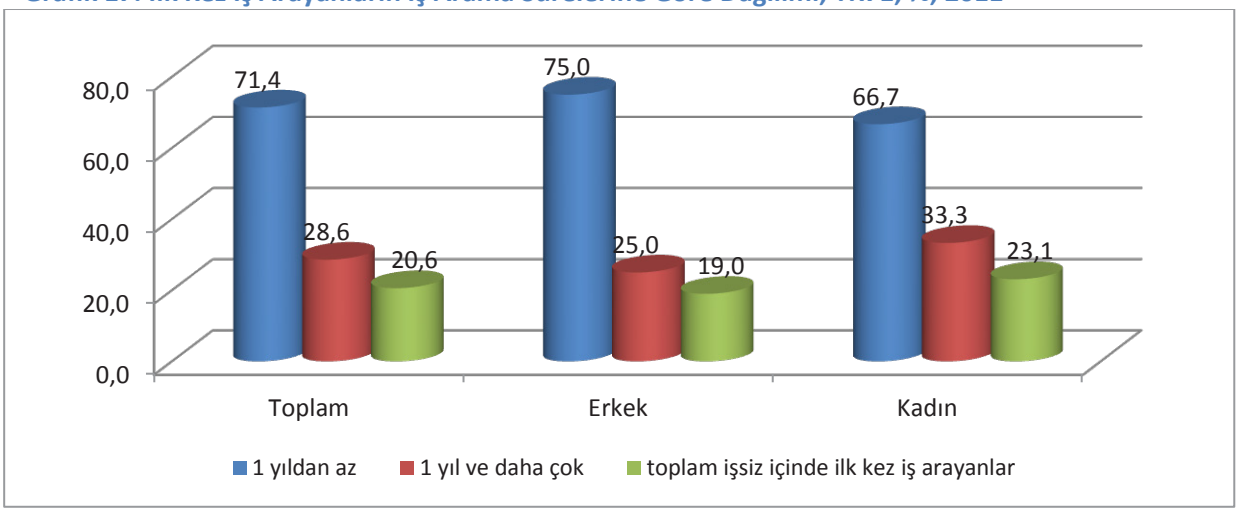

Kaynak:TÜİK,HİA

Eğitim düzeyine göre de iş arama süreleri farklılaşmaktadır. Lise altı eğitimlilerin verilen kayıt dışı çalışmayı daha çok kabul etmeleri, işsizlik sürelerinde de etkili olmaktadır. Lise altı eğitimlilerin %86' sı bir yıldan daha az sürede iş bulurken bu oran yüksek eğitimlilerde %57' ye düşmektedir. Yine yüksek eğitimliler %28 oranında bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır.

Tablo 9. Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TR71, bin kişi, 2011

	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	Bekleyen	Toplam
TOPLAM				
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0	**0**
Lise altı	19	3	0	**22**
Lise ve dengi meslek okulu	7	4	0	**11**
Yükseköğretim	4	2	1	**7**
Toplam	**31**	**9**	**1**	**41**
	1 yıldan az	**1 yıl ve daha çok**	**Bekleyen**	**Toplam**
ERKEK				
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0	**0**
Lise altı	16	2	0	**18**
Lise ve dengi meslek okulu	6	1	0	**7**
Yükseköğretim	3	1	0	**4**
Toplam	**25**	**4**	**1**	**30**
KADIN				
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0	**0**
Lise altı	3	1	0	**4**
Lise ve dengi meslek okulu	2	2	0	**4**
Yükseköğretim	2	1	0	**3**
Toplam	**7**	**5**	**0**	**12**

Kaynak: TÜİK,HİA

1.4.5. Genç İşsiz

Bölge işsizlerinin %34'ünü gençler oluşturmaktadır. İşsizlik oranı genç nüfusta %5,6'dır. 25 yaş ve üzeri nüfustaki işsizlik oranı ise sadece % 4,1'dir.

Tablo 10.Genç ve Yetişkinlerin İşgücü Durumu, TR71, Bin Kişi, 2011

	Nüfus	İstihdam	İşsiz	İşgücü	İşgücü dışı nüfus	İstihdam oranı,%	İşsizlik oranı,%	İşgücü dışı nüfus,%
15-24 yaş	252	74	14	88	145	29,4	5,6	34,9
25+yaş	657	400	27	427	450	60,9	4,1	65,0
Toplam	909	474	41	515	595	52,1	4,5	56,7

Kaynak:TÜİK,HİA

Genç işsizlik oranı cinsiyetler arasında çok büyük farklılık göstermektedir. Erkeklerde % 24, kadınlarda % 10'dur. İşgücü piyasasına ilk kez girecek olan genç nüfus işsizlerin nüfusu % 29'dur. Genç işsizlerin büyük çoğunluğu (% 71) daha önce bir işte çalışmış olup da işini kaybeden gençlerden oluşmaktadır. Gençlerin büyük çoğunluğu çalıştıkları sektörlere bağlı olarak hizmetler sektöründe çalışırken işsiz kalmıştır, daha önce sanayi sektöründe çalışmış olanlar ikinci sıradadır.

Genç nüfusta olduğu gibi toplam işsizlerin de sadece beşte birine yakını (% 17,1) ilk kez işgücü piyasasına girmeye çalışmakta, iş aramaktadır. İlk kez iş arayanların 57,1'i kadındır. Her iki cinsiyette de işsizlerin çoğunluğu hizmet sektöründe çalışırken işsiz (% 42) kalmıştır. Sanayi sektöründe çalışırken işsiz kalanlar toplam işsizlerin % 29'u dur.

1.4.6. İşgücü Dışındaki Nüfus

İl bazında mevcut olan işgücü piyasası göstergeleri Niğde'de işgücüne katılım oranının ve işgücü dışı nüfusun arttığını göstermektedir. 2008 yılında Niğde ilinde nüfusun % 64'ü işgücüne katılmaktadır. 2010 yılında ise bu oran % 64,3'e yükselmiştir.

Aynı durum bölgede de gözlenmektedir. 2008 yılında bölgede çalışabilir yaştaki nüfusun % 37,8'i işgücüne katılırken, 2010 yılında bu oran % 46,3'e yükselmiştir. 2011 yılında bölgede çalışabilir yaştaki nüfusun % 63,6'sı işgücü dışındadır. İşgücü dışında olanların % 5,4'ü bölgede kendine göre iş bulamadığı ve çalışmak istediği halde çeşitli nedenlerle iş aramadıklarını beyan eden kişilerden oluşmaktadır. % 15,3 ü eğitim ve öğrenimine devam ederken,%12,7'si özürlü, yaşlı yada hasta, % 12,6'sı da emeklidir. Çalışabilir yaştaki nüfusun % 54,3'ü de ev işleri ile meşgul olduğundan işgücü dışındadır.

Cinsiyet ve eğitim düzeyine göre işgücü dışında bulunma oranı ve nedeni farklılaşmaktadır. Çalışabilir yaştaki erkek nüfusun %29,9'u işgücü dışında iken, kadınlarda bu oran % 76,1'e çıkmaktadır.

Grafik 18. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma oranı,TR71,%,2011

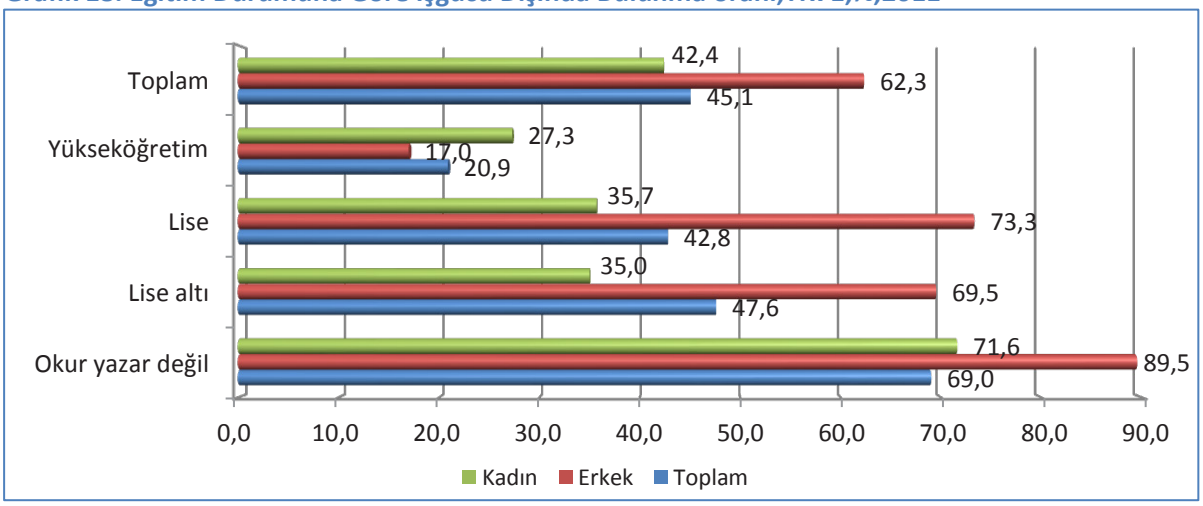

Kaynak: TÜİK,HİA

Eğitim düzeyi arttıkça her iki cinsiyette de işgücü dışında kalma azalmaktadır. Bu durum özellikle yüksek eğitimde çok belirgindir. Durum yine kadınların aleyhine olmakla birlikte, yüksek eğitimli kadınların % 27,3'ü, erkeklerin % 17'si işgücü dışındadır. Cinsiyetler arası fark 10,3 puandır. Farkın en yüksek olduğu iki grup vardır. Bunlar lise altı eğitimliler ve lise mezunlarıdır. Her iki grupta da cinsiyetler arası fark kadınlar aleyhine 34,5 puana kadar ulaşmaktadır.

Tablo 11. İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, TR71, Bin Kişi, 2011

	Erkek	Kadın	Toplam
İş bulma ümidi yok	7	1	8
İş aramayıp çalışmaya hazır olan	7	8	15
Mevsimlik çalışan	1	0	1
Eğitim ve öğretimde olanlar	44	47	91
Ev işleri ile meşgul	0	323	323
Emekli	69	6	75
Özürlü yaşlı veya hasta	28	46	73
Ailevi ve kişisel nedenler	2	2	4
Diğer	3	1	4
Toplam	161	434	594

Kaynak: TÜİK,HİA

İşgücü dışında bulunma nedenlerinde kadınlarda ilk sırada %74 ile ev işleri ile meşgul olma yer alırken, erkeklerde %43 ile emeklilik yer almaktadır. İşgücü dışındaki kadın nüfusun sadece %1,4'ü emeklidir. Erkeklerde ikinci sırada %27 ile eğitim ve öğretimde olanlar yer alırken, kadınlarda bu oran %11'dir. Erkeklerde dikkat çeken diğer bir husus iş bulma ümidi olmadığı veya diğer nedenlerle çalışmak istedikleri halde iş aramayanların işgücü dışındaki erkeklerin % 8,7'sini oluşturmalarıdır.

Grafik 19. Nedene ve Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, TR71, %, 2011

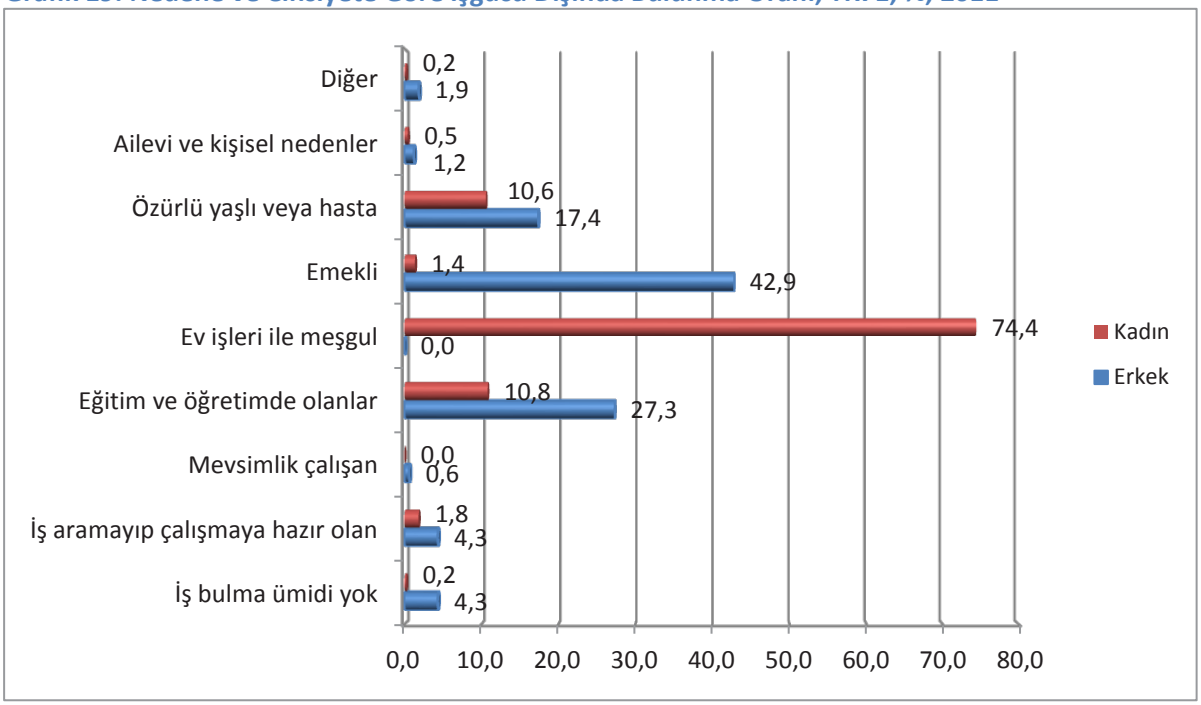

Kaynak: TÜİK,HİA

1.4.7. İşgücü Dışındaki Genç Nüfus

Bölgedeki 234 bin gencin 74 bini çalışmakta, 14 bini de iş aramaktadır. 145 bin genç de işgücü dışındadır. İşgücü dışı nüfusun %24'ünü genç nüfus oluşturmaktadır. İşgücü dışındaki gençlerin %61'i (89 bin genç) eğitim ve öğretim hayatına devam etmektedir.

Her iki cinsiyette de işgücü dışında bulunma nedeninin başında eğitim ve öğretime devam etme yer almaktadır. İşgücü dışındaki genç erkeklerin %81,1'i, genç kadınların da %50'si eğitim ve öğretimlerine devam etmektedir. Genç erkeklerin %5'i çalışmak istediği halde iş aramaktan vazgeçmişlerdir. Genç kadınların %47'si da ev işleri ile meşgul olduklarından işgücü dışındadırlar.

1.5. İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

Niğde'de 2012 yılı sonunda kayıtlı işsiz sayısı 9.000 kişidir. Kayıtlı işsizlerin % 68'i erkek, % 32'si kadındır. Kayıtlı işsizlerin cinsiyet dağılımları Türkiye dağılımından çok farklı değildir. Türkiye toplamında kayıtlı işsizlerin % 60'ı erkek, % 40'ı kadındır.

Tablo 12. Kayıtlı İşsizlerin Yaş Grupları ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

	NİĞDE			TÜRKİYE		
Yaş	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
15-19	276	142	418	50.288	32.115	82.403
20-24	1.429	797	2.226	274.705	199.468	474.173
25-29	1.418	662	2.080	313.831	211.007	524.838
30-34	1.182	467	1.649	258.215	170.357	428.572
35-39	753	317	1.070	191.732	130.177	321.909
40-44	538	252	790	149.106	96.750	245.856
45-49	320	133	453	114.150	55.503	169.653
50-54	143	47	190	46.710	26.124	72.834
55-59	58	22	80	22.494	10.309	32.803
60-64	18	11	29	8.248	4.391	12.639
65+	13	2	15	4.142	2.440	6.582
Toplam	6.148	2.852	9.000	1.433.621	938.641	2.372.262

Kaynak: İŞKUR

2012 İŞKUR İstatistiklerine göre ilde en yüksek kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 24,7'si bu yaş grubundadır. 20-24 yaş grubunu %23,1 ile 25-29 yaş grubu takip etmektedir. Yaş artıkça kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. 20-34 yaş grubundaki kayıtlı işsizler, Türkiye toplamında olduğu gibi, ildeki toplam işsizlerin yaklaşık beşte üçünü oluşturmaktadır. 15-19 yaş grubundaki işsizlerin toplam işsizler içindeki payı ise Türkiye ortalamasından daha yüksektir. İlde % 4,6 olan 15-19 yaş grubunun payı, Türkiye toplamında % 3,5'tir.

Tablo 13. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

	NİĞDE			TÜRKİYE		
Eğitim durumu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Okur-yazar değil	29	49	78	21.759	23.216	44.975
Lise altı	3.567	1.073	4640	775.745	393.230	1.168.975
Ortaöğretim	1.878	1.050	2928	417.795	294.049	711.844
Yükseköğretim	674	680	1354	218.322	228.146	446.468
Toplam	6.148	2.852	9000	1.433.621	938.641	2.372.262

Kaynak: İŞKUR

İlin eğitim seviyesi Türkiye ortalamasının altında olmasına rağmen, kayıtlı işsizlerin dağılımında lise mezunlarının payı Türkiye ortalamasından daha yüksektir. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsiz içindeki payı % 51,6ile % 49,3 olan Türkiye toplamının altında iken, lise mezunlarının payı % 32,5 ile % 30 olan Türkiye toplamından daha yüksektir. Yükseköğretim mezunlarının payı %15 ile %18,8 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

İlde toplam işsizlerin içinde kadının payı Türkiye ortalamasından 7,9 puan daha düşüktür. Cinsiyetler arası dağılımda iki cinsiyet arasındaki en belirgin fark lise altındadır. Niğde'de lise altı kayıtlı işsizler içinde % 23,1 olan kadın işsiz oranı, Türkiye'de % 33,6'dır. Yükseköğretim mezunlarında Niğde ve Türkiye'de kadın kayıtlı işsiz oranı hemen hemen aynı iken, Okur yazar olmayanlarda %62,8 Türkiye'de %51,6 ve orta öğretim altında Türkiye'de %33,6 olan kadın payı Niğde'de % 23,1'dir.

Grafik 20. Kayıtlı İşsizler İçinde Öğrenim Durumuna Göre Kadın Payı, %, 2012

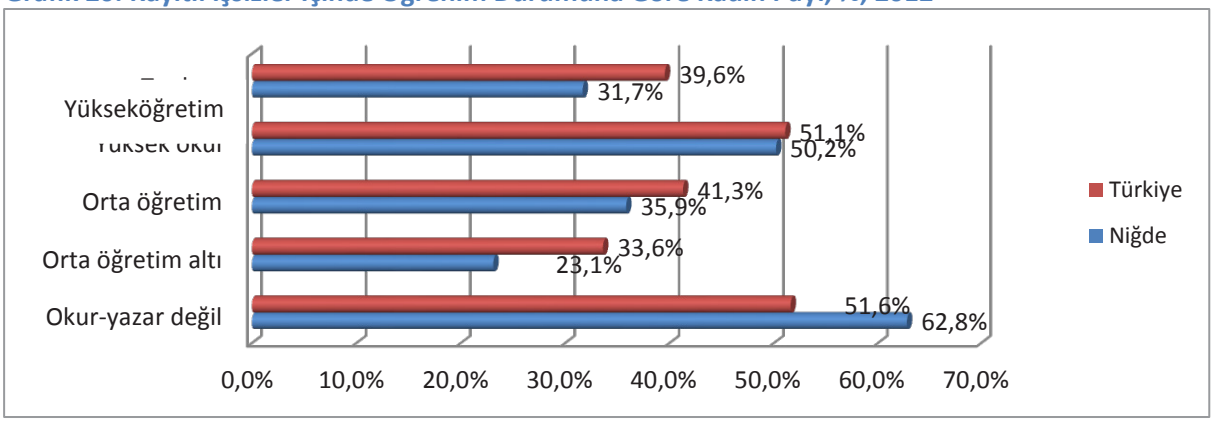

Kaynak:İŞKUR

İşsizlik ödeneği başvurularının büyük çoğunluğunu Türkiye toplamında olduğu gibi erkekler oluşturmaktadır. İşsizlik ödeneği başvurularının % 77,1'ini erkekler oluştururken, bu oran Türkiye için % 69,9'dur. En yüksek işsizlik ödeneği başvurusu 30-34 yaş grubu erkeklerdedir. Bunu 25-29 yaş grubu erkekler takip etmektedir.

Tablo 14. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

	NİĞDE			TÜRKİYE		
YAŞ GRUBU	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
15-19	2	2	4	632	326	958
20-24	31	27	58	12.713	12.630	25.343
25-29	132	54	186	52.390	22.208	74.598
30-34	147	44	191	64.554	26.725	91.279
35-39	101	17	118	50.751	18.661	69.412
40-44	90	18	108	40.179	13.611	53.790
45-49	65	11	76	26.471	6.372	32.843
50-54	14	2	16	5.393	2.675	8.068
55-59	7	0	7	2.067	750	2.817
60-64	0	0	0	322	107	429
65+	0	0	0	151	31	182
Toplam	589	175	764	255.623	110.096	365.719

Kaynak:İŞKUR

İşsizlik ödeneğinde çalışma sürelerinin etken olması nedeni ile işsizlik ve işsizlik ödeneği dağılımı arasında bir paralellik "olmaması" beklenmektedir. En yüksek işsizlik oranı 20-24 yaş grubunda iken en yüksek işsizlik ödeneği 30-34 yaş grubundadır.

Grafik 21. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik ve İşsizlik Ödeneği Oranları, Niğde, %, 2012

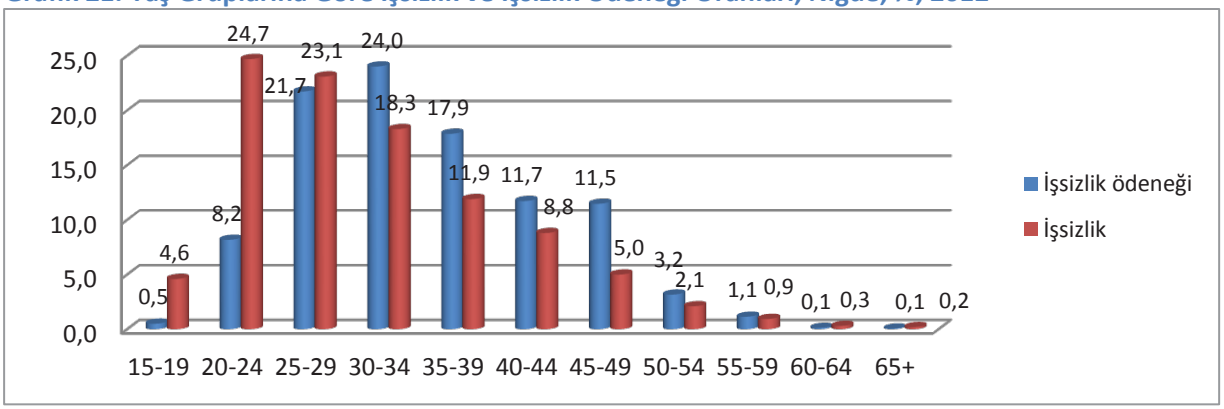

Kaynak:İŞKUR

Daha büyük yaş gruplarında da beklendiği gibi işsizlik ödeneğinin payı, işsizlerin payından daha yüksektir. İlde işsizlik ödeneğine en çok başvuru 30-34 yaş grubundaki erkeklerdedir. Kadınlarda en yüksek işsizlik ödeneğine başvuru 25-29 yaş grubundadır. Aynı yapı Türkiye için de geçerlidir.

Tablo 15. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

	NİĞDE			TÜRKİYE		
Eğitim durumu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Okuma yazma bilmeyenler	2	0	2	1.417	1.026	2.443
Okur yazar olanlar	0	0	0	2.265	1.010	3.275
İlköğretim	366	65	431	144.185	38436	182.621
Ortaöğretim	168	74	242	75.717	39121	114.838
Önlisans	27	19	46	11817	12670	24.487
Lisans	26	15	41	19429	16960	36.389
Yüksek Lisans	0	2	2	761	845	1.606
Doktora	0	0	0	32	28	60
Toplam	589	175	764	255.623	110.096	365.719

Kaynak: İŞKUR

İşsizlik ödeneği başvurularında erkeklerde en fazla başvuru ilköğretim seviyesinde kadınlarda ortaöğretim seviyesindedir. 9.000 kayıtlı işsize karşın ilde 2.897 açık iş mevcuttur. İlde kamunun istihdam yaratma gücü çok azdır. Açık işlerin sadece %20,5'i kamu sektörüne aittir. Bunun da önemli bir kısmı (%7,2) tarım sektöründen kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kamu sektöründeki açık işler toplam açık işlerin % 14.2'sidir.

Tablo 16. Açık İşlerin Dağılımı, %, 2012

	NİĞDE			TÜRKİYE		
	Tarım dışı	**Tarım**	**Toplam**	**Tarım dışı**	**Tarım**	**Toplam**
Kamu	550	43	593	129.528	11.140	140.668
Özel	2.242	62	2304	846.360	4.776	851.136
Toplam	2.792	105	2.897	975.888	15.916	991.804

Kaynak: İŞKUR

İlde özel sektörde tarım sektöründe açık iş oranı %2,69 ile Türkiye ortalamasının beş katı oranındadır. Türkiye için de özel sektör tarım dışı açık iş oranı sadece %0,56'dır.

İlde 2012 yılı itibariyle 2.575 kişi işe yerleştirilmiştir. İlde işe yerleştirme oranı[13] %88,9'dur ve %56,1 olan Türkiye işe yerleştirme oranının çok üzerindedir.

Tablo 17. İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı, 2012

	Sektörler	Açık iş	İşe yerleştirilenler	İşe yerleştirme oranı%
NİĞDE	Tarım dışı	2.792	2.480	88,8%
	Tarım	105	95	90,5%
	Toplam	2.897	2.575	88,9%
TÜRKİYE	Tarım dışı	975.888	543.621	55,7%
	Tarım	15.916	12.966	81,5%
	Toplam	991.804	556.587	56,1%

Kaynak: İŞKUR

Her iki cinsiyette de en fazla işe yerleştirme 20-24 yaş grubundadır. İşe yerleştirilen her 5 kişiden biri bu yaş grubundadır. Aynı eğilim Türkiye toplamında da görülmektedir. Yaş arttıkça beklendiği gibi işe yerleştirme oranları azalmaktadır.

Kayıtlı işsizlerin % 32'si işsiz iken işe yerleştirilenlerin % 25'i kadındır. İlde kadınların işe yerleştirme oranı Türkiye ortalamasından yüksektir. Türkiye toplamında toplam işe yerleştirilenlerin % 28'i kadındır.

Tablo 18. Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012

	NİĞDE			TÜRKİYE		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	181	64	245	24.961	14.201	39.162
20-24	490	157	647	88.397	39.393	127.790
25-29	413	117	530	88.408	31.386	119.794
30-34	327	109	436	69.815	28.025	97.840
35-39	210	73	283	47.764	23.797	71.561
40-44	155	71	226	33.708	16.386	50.094
45-49	99	38	137	22.844	8.340	31.184
50-54	31	13	44	9.603	2.969	12.572
55-59	16	6	22	4.043	874	4.917
60-64	5	0	5	1.157	196	1.353
65+	0	0	0	279	41	320
Toplam	1.927	648	2.575	390.979	165.608	556.587

Kaynak: İŞKUR

İşe yerleştirilenlerin % 64,3'ü ilköğretim mezunudur. Bu oran % 57,2 olan Türkiye toplamının çok üzerindedir. İşe yerleştirilen erkeklerin % 67,3'ü, kadınların % 55,4'ü ilköğretim mezunudur. İkinci sırada % 26,5 ile ortaöğretim mezunları gelmektedir. İşe yerleştirilenlerin sadece %8,4'ü ön lisans, lisans ve yüksek lisansı da içeren yüksek eğitimlilerdir.

[13] İşe yerleştirme oranı: İse yerleştirilen sayısı/ Açık iş sayısı*100

Tablo 19. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2011

	NİĞDE			TÜRKİYE		
EĞİTİM DURUMU	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Okuma yazma bilmeyenler	0	1	1	1.739	863	2.602
Okur-yazar olanlar	12	7	19	15.200	5.765	20.965
İlköğretim	1.297	359	1.656	229.017	89.619	318.636
Ortaöğretim	492	190	682	113.021	46.740	159.761
Ön lisans	73	60	133	19.487	13.060	32.547
Lisans	53	30	83	12.229	9.196	21.425
Yüksek lisans	0	1	1	280	364	644
Doktora	0	0	0	6	1	7
Toplam	1.927	648	2575	390.979	165.608	556.587

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı sonuna kadar Niğde ilinde İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 54 ve kurslara katılan toplam kişi sayısının 1.311 olduğu görülmüştür. Türkiye istatistiklerine bakıldığında ise kurs sayısının 27.351 ve kurslara katılan kişi sayısının 464.645 olduğu görülmektedir. İlimizde açılan kursların %33,3'ü istihdam garantili işgücü yetiştirme kursudur. Ülke genelinde açılan kursların %16,3'ü istihdam garantili işgücü yetiştirme kursları olup, bu bağlamda Niğde ilinde açılan istihdam garantili kursların ülke ortalamasının üstünde olduğu görülmektedir. Türkiye'deki UMEM projesi olarak açılan kurslar, toplam kursların % 20,8'ini oluştururken, bu oran ilimizde % 16,6 ile ülke genelinin altında görülmüştür. Ülkemizde açılan İşbaşı eğitim programları, ülke genelinde açılan toplam kurslara oranı %29,3 iken, bu oran Niğde ili baz alındığında %14,8'e düşmüştür.

Tablo 20.Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2012

	NİĞDE		TÜRKİYE	
	Kurs Sayısı	**Katılan sayısı**	**Kurs Sayısı**	**Katılan sayısı**
UMEM Projesi	9	127	5.692	53.557
İşbaşı eğitim programı	8	50	8.018	18.570
İstihdam garantili işgücü yetiştirme kursları	18	564	4.564	116.451
Diğer kurslar	19	570	9.077	276.067
Toplam	54	1.311	27.351	464.645

Kaynak: İŞKUR

Kurslara katılımda kadın ve erkek oranlarına bakıldığında, ülke genelindeki kurslara katılanların % 40,4'ü kadınken, %59,6'sı erkek olduğu görülmüştür. Bu oran ilimiz bazında ele alındığında kurslara katılanların %35,9'u kadın, %64,1'i erkek olarak belirlenmiştir. Gerek ülke genelinde gerekse ilimiz genelinde kurslara katılımın kadınlarda daha az olduğu görülmektedir.

Tablo 21. Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

	NİĞDE			TÜRKİYE		
	Erkek	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Kursa katılan sayısı	840	471	1.311	276.901	187.744	464,645
Kursa katılan sayısı%	64,1	35,9	100	59,6	40,4	100,0

Kaynak: İŞKUR

İKİNCİ BÖLÜM

2. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Niğde ilinin işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile[14] 2012 yılından başlayarak yılda bir kez olmak üzere periyodik işgücü piyasası talep araştırması yapılması planlanmıştır.

Uygulaması ilk kez 2012 Eylül ve Ekim aylarında yapılan bu araştırma ile Niğde ilinde mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenecektir. 1-9 çalışanı olan mikro ölçekli işyerlerindeki hızlı açılıp kapanma oranları dikkate alınarak, araştırmanın kapsamı Niğde ilinin tüm ilçe ve köylerinde bulunan özel sektör, 10 ve daha fazla çalışanı olan yerel birim işyerleri olarak tanımlanmıştır.

10 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısının çok fazla olmaması örnekleme yerine tam sayımın tercih edilmesine yol açmıştır.[15] Araştırmanın çerçevesi Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemidir. İşyeri listeleri her yılın Nisan ayı itibariyle güncelleştirmesine, mikro ölçekli işyerleri kapsam dışında tutulmasına ve alana çıkılmadan önce işyerleri listesi, SGK ve İŞKUR İl Müdürlükleri gibi diğer adres kaynakları ile de kontrol edilmesine rağmen, alanda bazı adreslerin bulunmasında problem ile karşılaşılmıştır. Alan uygulaması sırasında karşılaşılan diğer bir sorun da işyeri faaliyetleri ve işyeri büyüklüklerinde görülen değişikliklerdir. Özellikle 10-49 büyüklüğündeki işyerlerinden bir kısmı 1-9 büyüklükteki işyerlerine kayma göstermiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu[16]" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep edilen eğitim ve beceri düzeyleri, Karşılanma yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük nedeni ,)
- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,
- 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si[17] kapsama dahil edilmiştir.

Araştırmaya 373 işyeri cevap vermiştir. Bu işyerlerinin 56 tanesinin, TÜİK İşyeri Listesinde 10-49 çalışanı büyüklüğünde olduğu halde, alanda 1-9 çalışanı olan işyerlerine dönüştükleri görülmüştür. Bu durum özellikle kendini ticaret sektöründe ve bunu takiben imalat sektöründe göstermektedir.

---

[14] Araştırma yöntemi için Ek 4'e bakınız

[15] Tam sayımın tercih edilmesinde İŞKUR'un kendi alt yapısını güncellemek istemesi de önemli bir etken olmuştur.

[16] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

[17] Madencilik ve taş ocakçılığı; İmalat; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; İnşaat; Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı; Ulaştırma ve depolama; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; Bilgi ve iletişim; Finans ve sigorta faaliyetleri; Gayrimenkul faaliyetleri; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; İdari ve destek hizmet faaliyetleri; Eğitim; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri; Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor; ve Diğer hizmet faaliyetleri.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektör bazında il tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 28' ticaret sektöründedir. Bu sektörü % 25,5 ile imalat ve % 12,3 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin üçte ikisini oluşturmaktadır. Dördüncü sırada % 7 pay ile konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri yer almaktadır.

Grafik 22. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, %, 2012

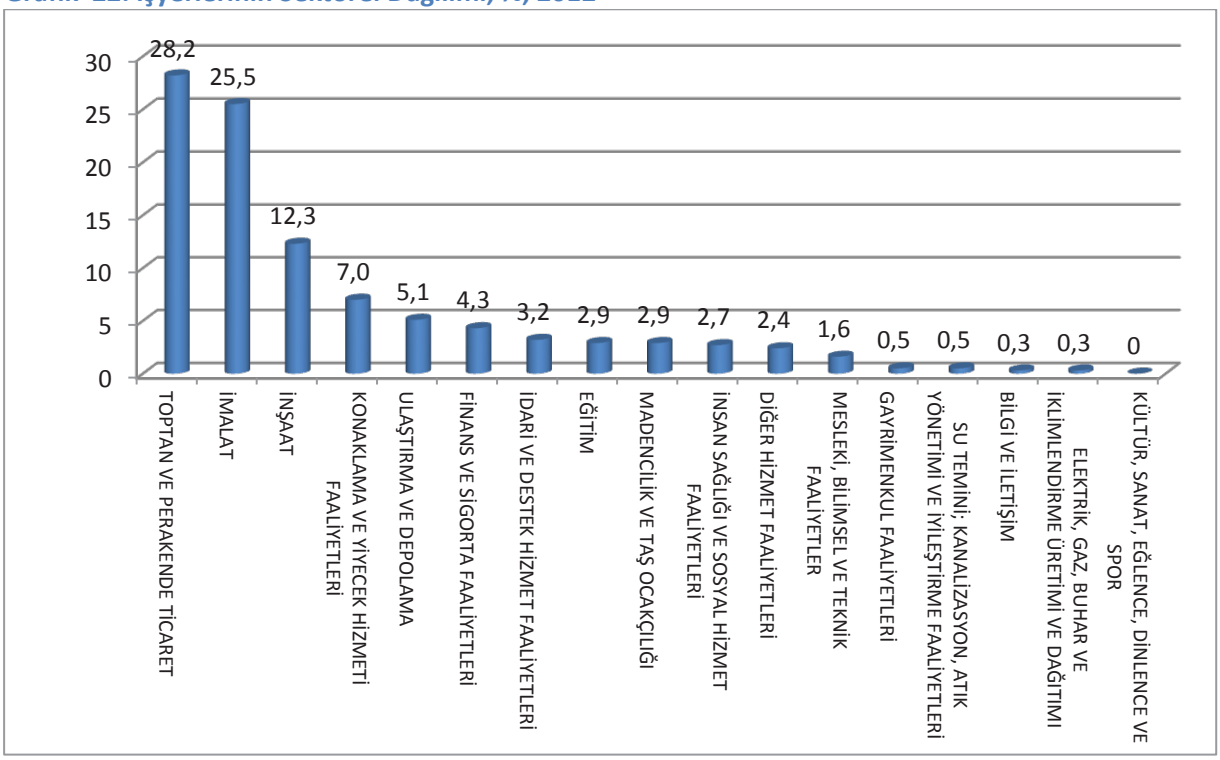

Kaynak: İPTA

İlde 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde sektör sıralaması yer değiştirmektedir. İlk sırada imalat sektörü yer almakta, imalatı ticaret sektörü takip etmektedir. 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinin % 36'ü imalatta, % 16'sı ticaret sektöründedir. Bu iki sektörü yine inşaat sektörü takip etmektedir.

Niğde'deki işyerleri Türkiye toplam işyerlerinden sadece % 0,3 pay almaktadır. Türkiye içinde en fazla pay alan sektör % 0,8 pay ile toptan ve perakende sektörüdür. Niğde'de işyerleri itibariyle ticaret sektörü birinci sıradadır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların % 72'si imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğu gibi imalat sektörüdür ama çalışanların sektördeki ağırlığı Türkiye'den çok yüksektir. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 24'ü iken, bu oran ilde % 41'e yükselmektedir. Çalışanların sektörel dağılımı ilk sıradan sonra farklılaşmaktadır. Türkiye'de ikinci sırada yer alan idari ve destek hizmetler sektörü ilde

dördüncü sıradadır. İmalat sektörünü ilde % 21 ile toptan ve perakende ticaret ve % 10 ile inşaat sektörleri takip etmektedir.

Tablo 22. Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012

Sektör	Niğde			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
BİLGİ VE İLETİŞİM	0,0	0,0	0,0	1,8	3,1	2,2
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	1,0	1,3	1,1	1,8	2,5	2,0
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	0,1	0,2	0,1	5,9	3,0	5,2
EĞİTİM	1,8	6,0	2,4	3,3	11,9	5,5
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	1,3	3,7	1,7	3,3	7,3	4,3
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,4	0,1	0,4	1,4	1,6	1,4
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	3,3	4,6	3,5	5,1	5,2	5,2
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0	0,0	0,0	1,9	1,8	1,9
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	5,6	1,6	5,0	3,2	0,6	2,6
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.İYİLEŞ.FAAL.	0,8	0,5	0,8	2,2	2,8	2,3
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	0,6	1,0	0,7	7,2	1,2	5,7
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	21,2	17,7	20,7	10,3	9,4	10,1
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	4,1	3,1	3,9	5,2	2,4	4,5
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	5,2	10,4	6,0	12,0	14,9	12,7
İMALAT	41,8	32,9	40,5	25,3	19,4	23,8
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	1,3	10,9	2,8	2,2	10,4	4,3
İNŞAAT	11,2	6,1	10,4	7,8	2,6	6,5
TOPLAM	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Kaynak: İl İPTA

Çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı % 15'dir. Türkiye toplamında kadın çalışanların payı ise % 25'tir.

Kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı Türkiye ortalamasından düşük olmakla birlikte, kadın çalışanların görece olarak ağırlık kazandıkları sektörler Türkiye ile aynı eğilimi göstermektedir. Hem Niğde'de hem de Türkiye'de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Tablo 23. Sektörlere Göre Çalışan oranları, %, 2012

Sektör	Erkek çalışan oranı,%	Kadın çalışan oranı,%	Sektördeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı,%
Bilgi ve iletişim	100	0,0	0,3
Diğer hizmet faaliyetleri	81,5	17,7	2,4
Elektrik, gaz üretim ve dağıtım	76,9	30,8	0,3
Eğitim	62,3	37,7	2,9
Finans ve sigorta faaliyetleri	67,2	32,8	4,3
Gayrimenkul faaliyetleri	97,7	2,3	0,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti	80,0	19,8	7,0
Su temini; atık yönetimi	89,2	9,7	0,5
Madencilik ve taş ocakçılığı	94,9	5,0	2,9
Mesleki, bilimsel ve teknik faal.	77,2	22,8	1,6
Toptan ve perakende ticaret	87,0	13,0	28,2
Ulaştırma ve depolama	88,2	11,8	5,1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	73,8	26,1	3,2
İmalat	87,7	12,3	25,5
İnsan sağlığı ve sosyal hizmetler	40,7	59,3	2,7
İnşaat	91,1	8,9	12,3
Toplam	84,8	15,1	100,0

Kaynak: İl İPTA

Örneğin çalışanlarının yarısından fazlası (% 59) kadın olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı % 2,7, çalışanlarının üçte birinin kadın olduğu eğitim sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı % 2,9, çalışanlarının % 32,8'inin kadın olduğu finans ve sigorta faaliyetlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlıkları % 4,3'dir.

İmalat sektörü Türkiye toplamında olduğu gibi, hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sıradadır. Erkek ve kadın çalışanların imalat sektöründeki payları neredeyse aynıdır. Erkek çalışanların % 42'si, kadın çalışanların da % 33'ü imalat sektöründedir. İkinci hakim sektör ticarette de durum aynıdır. Erkek çalışanların % 21'i, kadın çalışanların da % 18'i ticaret sektöründedir. Toplam çalışanlara göre üçüncü sırada olan inşaat, % 11 pay ile erkek çalışanlarda yine üçüncü sırada yer alırken, kadınlarda üçüncü sırada insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri % 10 pay ile yer almaktadır. Çalışanların imalat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların % 29'u nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar meslek grubunda[18] çalışmaktadır. İkinci sırada %20 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, üçüncü sırada %14 ile hizmet ve satış elemanları yer almaktadır.

[18] Ana meslek grubu: ISCO 2008

Grafik 23. Çalışanların Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımları, %, 2012

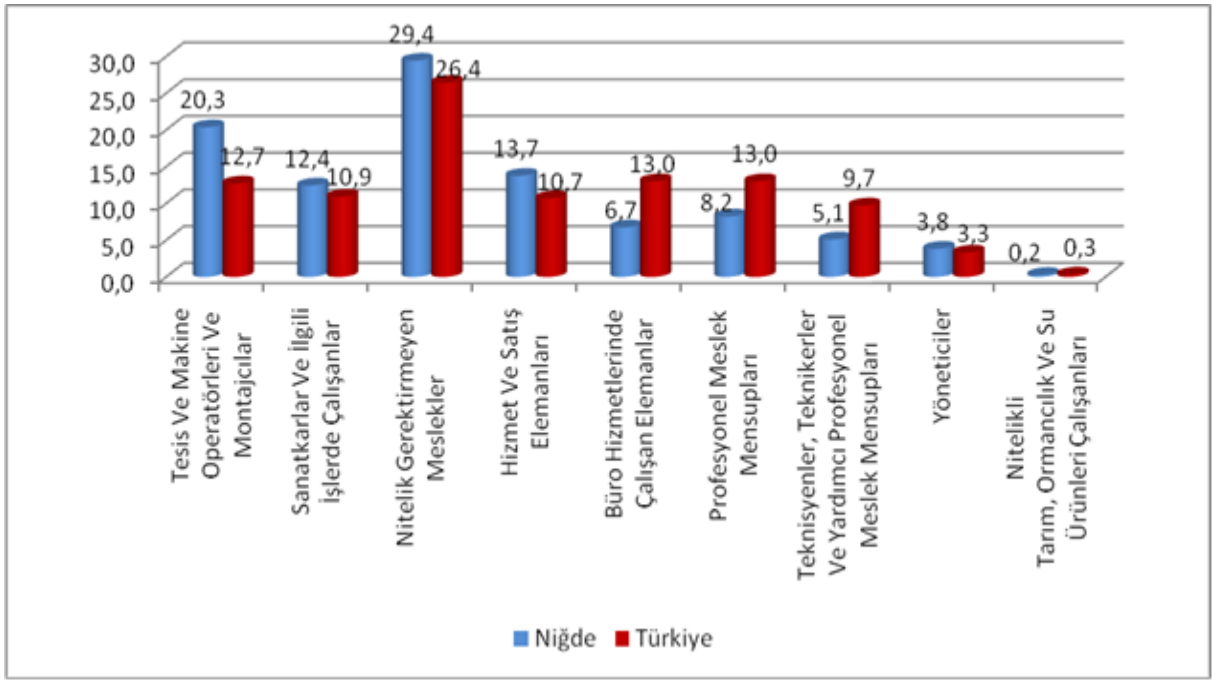

Kaynak: İl İPTA

İlde ana meslek gruplarının dağılımı Türkiye dağılımına benzerlik göstermektedir. İlde, Türkiye'de olduğu gibi ilk sırada nitelik gerektirmeyen meslekler, ikinci ve üçüncü sırada Türkiye'den farklı olarak sırasıyla tesis ve makine operatörleri ve montajcıları ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları yer almaktadır. Türkiye' de ikinci ve üçüncü sırada büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve profesyonel meslek mensupları gurupları yer almaktadır. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların %15'ini kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %35'i kadın yine profesyonel meslek gruplarının da %35'i kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece %10'u, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının %19'u kadındır.

Grafik 24. Ana Meslek Gruplarına Göre Cinsiyet Oranları,%,2012

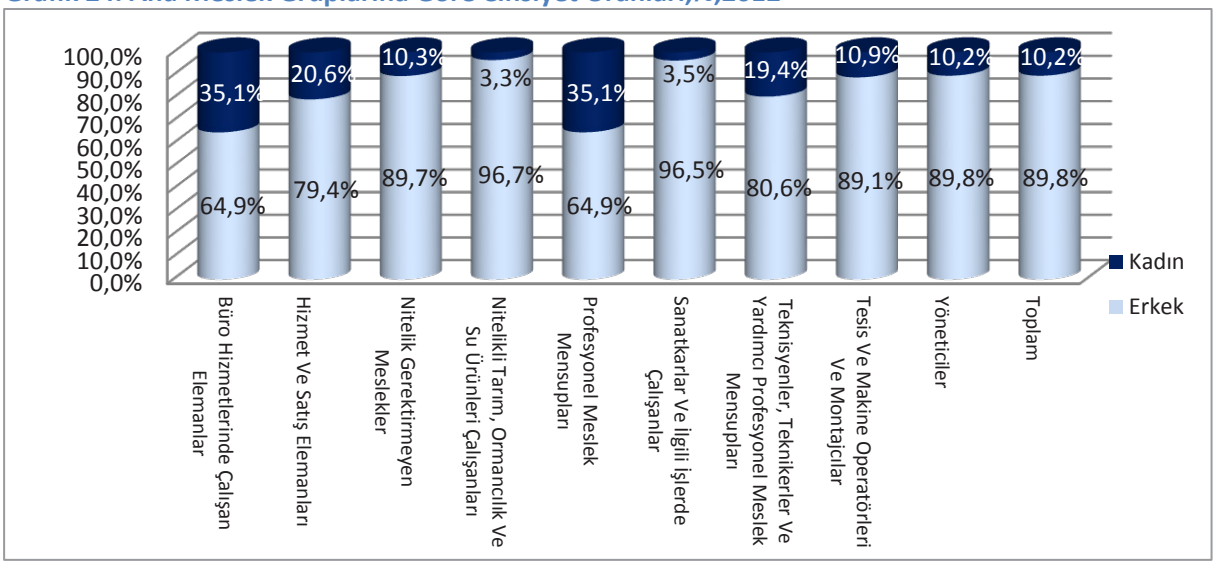

Kaynak: İl İPTA

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.[19]En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 38'ini oluşturmaktadır. İlk sırada beden işçisi (genel) mesleği yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile beden işçisi(temizlik, inşaat), şoför- yük taşıma, iplikçi (ring/vater/vargel), satış elemanı(tanıtım), güvenlik görevlisi, garson servis elemanı ve aşçıdır. Türkiye'de ise ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların %32'sini oluşturmaktadır.

Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. Erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk on meslek toplam erkek mesleklerinin üçte birinden fazlasını oluştururken aynı durum kadınlarda da görülmektedir.

Kadın çalışanların görece olarak daha etken oldukları meslekler baden işçisi(temizlik),kasiyer, iplikçi(ring, vater, vargel),dikiş makinesi operatörü-kumaş, aşçı, vater makinası operatörü, reyon görevlisi, sekreter ve garson(servis elemanı), bulaşıcılık gibi eğitimden çok belli bir beceri isteyen meslekler ve acil tıp teknisyeni, muhasebeci, bankacılık meslek elemanı, hemşire, öğretmen ve mühendis gibi yüksek eğitim seviyesi isteyen mesleklerdir.

[19] Çerçevede mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

Tablo 24. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı , %, Niğde, 2012

NİĞDE					
İlk On Meslek (Toplam)	**%**	**İlk On Meslek (Erkek)**	**%**	**İlk On Meslek (Kadın)**	**%**
Beden İşçisi (Genel)	17,7	Beden İşçisi (Genel)	20,6	Beden İşçisi (Temizlik)	9,7
Beden İşçisi (Temizlik)	3,6	Beden İşçisi (İnşaat)	4,1	Kasiyer	4,8
Beden İşçisi (İnşaat)	3,6	Şoför-Yük Taşıma	3,5	İplikçi (Ring/vater/vargel)	4,4
Şoför-Yük Taşıma	3,0	Beden İşçisi (Temizlik)	2,5	Dikiş Makinesi Oper.-Kumaş	3,3
İplikçi (Ring/vater/vargel)	2,1	Vater Makinası Operatörü	1,8	Aşçı	3,3
Vater Makinası Operatörü	2,0	Satış Elemanı (Tanıtım)	1,7	Ön Muhasebeci	3,0
Satış Elemanı (Tanıtım)	1,8	Güvenlik Görevlisi	1,7	Vater Makinası Operatörü	2,9
Güvenlik Görevlisi	1,6	İplikçi (Ring/vater/vargel)	1,7	Büro Memuru (Genel)	2,6
Garson (Servis Elemanı)	1,5	Garson (Servis Elemanı)	1,3	Sekreter	2,6
Aşçı	1,3	Makine Bakım Onarımcısı	1,2	Garson (Servis Elemanı)	2,2
Toplam	38,1	Toplam	40,1	Toplam	38,9

Kaynak: İl İPTA

Türkiye'de ise ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların %32'sini oluşturmaktadır. Sırasıyla temizlik görevlisi, beden işçisi (genel), güvenlik görevlisi, büro memuru, temizlik işçisi, bankacılık meslek elemanı, şoför, muhasebeci, inşaat işçisi ve büro personeli meslekleridir.

Tablo 25. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı , %, Türkiye, 2012

TÜRKİYE					
İlk On Meslek (Toplam)	**%**	**İlk On Meslek (Erkek)**	**%**	**İlk On Meslek (Kadın)**	**%**
Temizlik Görevlisi	10,3	Temizlik Görevlisi	9,3	Temizlik Görevlisi	13,4
Beden İşçisi (Genel)	7,4	Beden İşçisi (Genel)	8,5	Büro Memuru (Genel)	4,7
Güvenlik Görevlisi	2,9	Güvenlik Görevlisi	3,5	Beden İşçisi (Genel)	4,2
Büro Memuru (Genel)	2,5	Beden İşçisi (Temizlik)	2,6	Muhasebeci	2,8
Temizlik İşçisi	2,3	Şoför-Yük Taşıma	2,1	Bankacılık Meslek Elemanı	2,6
Bankacılık Meslek Elemanı	1,7	Beden İşçisi (İnşaat)	2	Sekreter	2,4
Şoför	1,6	Büro Memuru (Genel)	1,7	Satış Elemanı (Tanıtım)	2
Muhasebeci	1,5	Bankacılık Meslek Elemanı	1,4	Makineci (Dikiş)	2
İnşaat İşçisi	1,5	Büro Memuru (Personel)	1,2	Büro Memuru (İdari İşler)	1,8
Büro Memuru (Personel)	1,3	Muhasebeci	1,1	Hemşire	1,8
Toplam	31,6	Toplam	40,1	Toplam	37,7

Kaynak: İl İPTA

Türkiye' de kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. İlde olduğu gibi erkeklerde ve kadınlarda mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk on meslekler toplam erkek ve toplam kadın mesleklerinin üçte birinden fazlasını oluşturmaktadır.

Türkiye'de kadın çalışanların görece olarak daha etken oldukları meslekler ildeki duruma benzerlik göstermektedir. Temizlik görevlisi, beden işçisi, satış elemanı (tanıtım), makineci (dikiş), sekreter gibi

eğitimden çok belli bir beceri isteyen meslekler, belli bir beceri isteyen meslekler ve muhasebeci, bankacılık meslek elemanı, büro memuru (idari işler), hemşire, öğretmen ve mühendis gibi yüksek eğitim seviyesi isteyen mesleklerdir.

2.2. AÇIK İŞLER

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık[20] iş imalat sektöründedir. Niğde ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektörler imalat ve toptan-perakende ticarettir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de imalat olmakta ve imalatı ticaret ve madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 30'u imalat , %25'i ticaret, %19'u madencilik ve taş ocakçılığı sektöründedir.

Anket uygulanan işyerlerinde açık iş oranı[21] %6,4'tür. Açık iş oranı itibariyle önde gelen sektör madencilik ve taş ocakçılığı sektörüdür. Sektörde açık iş oranı % 20,6'dır. Sektörde çalışan sayısının az olması ekonomide bu oranın önemini henüz hissettirmese de sektörün gelişimi ile birlikte bu yöndeki talep kendini etkin olarak hissettirecektir.

İlde açık iş oranı %3,3 olan Türkiye toplamının çok üzerindedir. İlde açık iş oranı itibariyle ilk sırada yer alan madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe Türkiye açık iş oranı %4,2'dir. İl çalışanlarının %61'ini barındıran imalat ve ticaret sektöründeki açık iş oranları bakıldığında imalat sektörünün Türkiye ortalaması altında, ticaret sektörününse Türkiye ortalamasının çok üzerinde olduğu görülmektedir. İmalat sektöründeki açık iş oranı ilde %4,6 iken Türkiye'de %5, ilde %7,6 olan ticaret sektörü açık iş oranı Türkiye'de %3,8'dir.

[20] Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

[21] Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir: AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

Tablo 26. Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı, %, 2012

SEKTÖRLER	Açık İşlerin Dağılımı		Açık İş Oranı	
	Niğde	Türkiye	Niğde	Türkiye
BİLGİ VE İLETİŞİM	0,0	1,7	0,0	2,6
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	0,5	2,3	3,0	3,8
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	0,0	1,3	0,0	0,9
EĞİTİM	0,0	1,6	0,0	1
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	0,4	1,5	1,4	1,2
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,0	2,5	0,0	5,7
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	2,2	5,7	4,1	3,7
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0	1,5	0,0	2,7
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	19,1	3,2	20,6	4,2
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	2,2	2,5	18,6	3,6
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN. İYİLEŞ.FAAL.	0,0	0,5	0,0	0,3
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	25,0	11,6	7,6	3,8
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	1,6	5,7	2,7	4,2
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	2,6	5,5	2,8	1,5
İMALAT	30,3	36,2	4,9	5
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	1,0	4,4	2,3	3,4
İNŞAAT	15,3	12,2	9,1	6,1
TOPLAM	**100**	**100**	**6,4**	**3,3**

Kaynak: İl İPTA

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %31,6 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Bu ana meslek grubunu %24,9 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar ve %15,3 tesis ve makine operatörleri ve montajcıları takip etmektedir. Türkiye'de durum benzerlik göstermektedir. %24,7 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ilk sıradadır. İkinci sırada %20,9 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcıları, üçüncü sırada 15,9 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar bulunmaktadır.

Ana meslek grupları itibariyle Türkiye'de de açık iş oranının en yüksek olduğu ana meslek grubu %7,2 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar grubudur. İlde bu gruptaki açık iş oranı çok yüksektir (%14,8). Niğde'de ikinci sırada %10 ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları yer alırken, üçüncü sırada %5,5 ile yer alan nitelik gerektirmeyen meslek grubu ve dördüncü olarak profesyonel meslek mensuplarında açık iş oranı %5,0'dır. İlgi çeken husus nitelik gerektirmeyen mesleklerde de %5,5 oranında önemli bir açık işin olmasıdır. Türkiye'de bu oran %2'dir.

Tablo 27. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı, %, 2012

Ana Meslek Grupları	Açık İşlerin Dağılımı		Açık İş Oranı	
	Niğde	Türkiye	Niğde	Türkiye
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4,4	6,0	4,3	1,6
Hizmet Ve Satış Elemanları	9,1	12,2	4,3	3,8
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	24,9	15,9	5,5	2,0
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0	0,2	0,0	1,9
Profesyonel Meslek Mensupları	6,2	9,2	4,9	2,4
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	31,6	24,7	14,8	7,2
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	8,1	9,9	9,9	3,4
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	15,3	20,9	4,9	5,4
Yöneticiler	0,2	0,9	0,4	1,0
Toplam	**100**	**100**	**6,4**	**3,3**

Kaynak: İl İPTA

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu beden işçisi(genel) mesleğidir. Açık işlerin %17'sini beden işçileri oluşturmaktadır. Beden işçilerini % 7,9 ile konfeksiyon işçileri takip etmektedir ve her iki mesleğe olan ihtiyaç arasında çok büyük fark vardır. Üçüncü sırada %7,1 ile beden işçisi (inşaat) bu iki mesleği takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve %3,2 ile maden paketleme işçisi (kalsit), % 2,9 ile tır şoförü, %2,7 ile gaz altı kaynakçısı ve Forklift operatörü ,%2,6 ile elektrik ark kaynakçısı (makine ile), %2,3 ile iş makinaları operatörü ve %2,1 ile demir doğrama işçisidir. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin %50'sini oluşturmaktadır.

Tablo 28. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı , %, 2012

Beden İşçisi (Genel)	17,0
Konfeksiyon İşçisi	7,9
Beden İşçisi (İnşaat)	7,0
Maden Paketleme İşçisi (Kalsit)	3,2
Tır Şoförü	2,9
Gaz Altı Kaynakçısı	2,7
Forklift Operatörü	2,7
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	2,6
İş Makineleri Operatörü	2,3
Demir Doğramacı	2,1
Toplam	50,3

Kaynak: İl İPTA

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir.

Grafik 25. Açık İşler İçin Eğitim İstenen Düzeylerinin Dağılımı, %, 2012

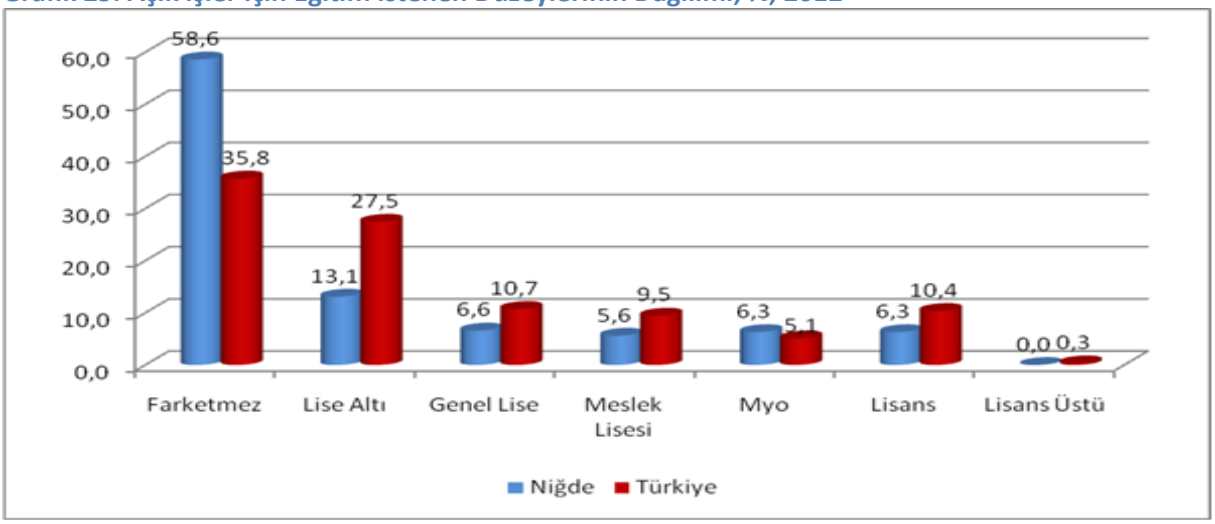

Kaynak: İl İPTA

Bu durum kendini Türkiye sonucunda da göstermektedir. Türkiye sonucunda oran ilden daha düşük olmakla birlikte (% 36) yine ilk sırada eğitim düzeyi fark etmez sonucu yer almaktadır. İkinci sırada hem ilde (% 14) hem de Türkiye'de (% 28) lise altı eğitim gelmektedir.

İlde tüm açık işlerde fark etmez ve lise altı eğitim oranı %74'dür. Mesleki eğitim, MYO ve lisans düzeyi aynı oranda %6 olurken, genel lise eğitimi %7 oranında talep edilmektedir. Çıraklık eğitimi ve yüksek lisans eğitim seviyelerini talep eden hiç bir işyeri olmamıştır. Türkiye sonucunda da meslek lisesi mezunları MYO mezunlarına tercih edilmektedir.

Açık işlerde ilk iki sıradaki meslekler beden işçisi(genel) ile konfeksiyon işçileri gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için de istenen eğitim düzeyinin fark etmez olması dikkat çekicidir. Sadece hazır giyim işçisinde az oranda da olsa meslek lisesi mezunu istenmiştir.

Beklendiği gibi meslek lisesi ve MYO mezunları az sayıda da olsa daha çok muhasebeci, elektrik teknisyeni, mobilya imalatçısı, hemşire, harita teknikeri, inşaat teknikeri, acil tıp teknikeri, ön muhasebeci gibi mesleklerde yoğunlaşırken, lisans mezunları da diploması olmadan kesinlikle yapılamayacak olan inşaat, kimya, makine, ziraat mühendisi gibi mühendislik dallarında ve zihinsel engelliler gibi öğretmen sınıfında yoğunlaşmıştır.

Grafik 26. Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyleri, %, 2012

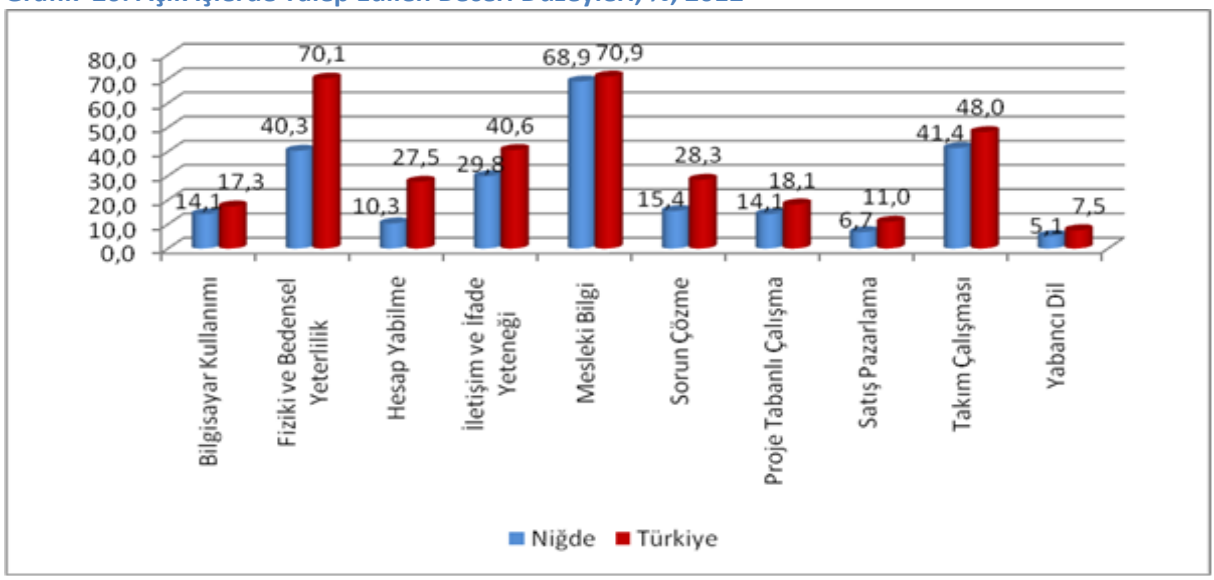

Kaynak: İl İPTA

İlde işverenler tarafından en çok talep edilen beceri, meslekte yeterli bilgiye sahip olmaktır. Bu beceriyi takım çalışmasına uygunluk ve fiziki güç takip etmektedir. İstenen diğer beceri sıralaması ise şu şekildedir; iletişim ve ifade, sorun çözme, bilgisayar kullanımı, proje bazlı çalışma, hesap yapabilme satış pazarlama, ve yabancı dil. Türkiye'de de ilk sırada mesleki yeterli bilgiye sahip olmak ön plana çıkmaktadır. İkinci sırada ilden farklı olarak fiziki ve bedensel yeterlilik önemli ölçüde istenen beceri düzeyidir. Bu durum ilde, Türkiye'ye oranla açık işlerde fiziki ve bedensel yeterliliğin daha az talep edildiğini göstermektedir. Bunların dışında açık işlerde talep edilen takım çalışması, iletişim ve ifade yeteneği, sorun çözme, hesap yapabilme, proje tabanlı çalışma, bilgisayar kullanımı, satış pazarlama ve yabancı beceri düzeyleri benzer özellikler taşımaktadır.

Grafik 27. Açık İşlerin Karşılanma Kanalları, %, 2012

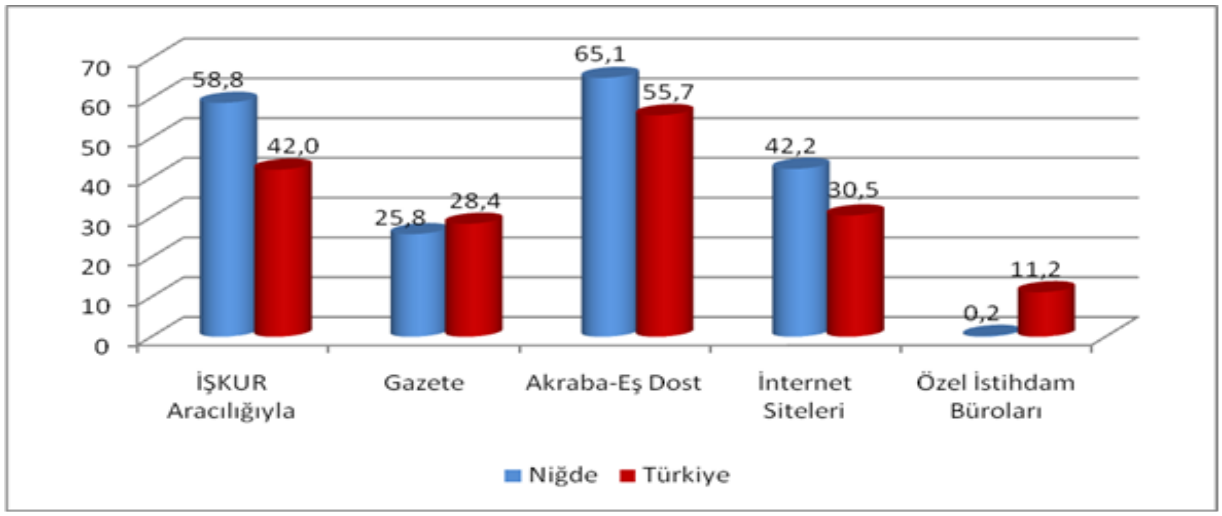

Kaynak: İl İPTA

Niğde'de açık işleri karşılanma oranlarına bakıldığında ülke genelinde olduğu gibi ilk sırada % 65,1 oranla akraba-eş dost ikinci sırayı ise %58,8 oranla İŞKUR aracılığıyla ve üçüncü sırayı ise %42,2 oranla internet siteleri vasıtasıyla karşılandığı görülmektedir. İlimizde özel istihdam büroları aracılığıyla açık işlerin karşılanma oranı, ülke geneline kıyasla çok düşüktür. Bunun nedeni ilimizde özel istihdam bürolarının olmayışıdır. % 0,2'lik oran ise internet üzerinden hizmet veren özel istihdam bürolarının

bulunmasındandır. İŞKUR aracılığıyla açık işlerin karşılanması oranı incelendiğinde, bu oranın 58,8'le Türkiye genelinin çok daha üzerinde olduğu görülmektedir.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2012 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur. Ankete cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör Türkiye sonucunda olduğu gibi imalattır. İlde imalat sektörü eleman bulmada Türkiye ile benzer oranda zorluk çekmektedir. İmalat sektöründeki işyerlerinin % 33'ü eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Türkiye'de bu oran % 34'tür.

İkinci sırada Türkiye ile paralel olarak ile ticaret (% 20) yer almaktadır. İlde üçüncü sırada (% 18) madencilik ve taş ocakçılığı sektörü yer alırken, Türkiye sonucunda üçüncü sırada konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü yer almaktadır.

Grafik 28. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı, %, 2012

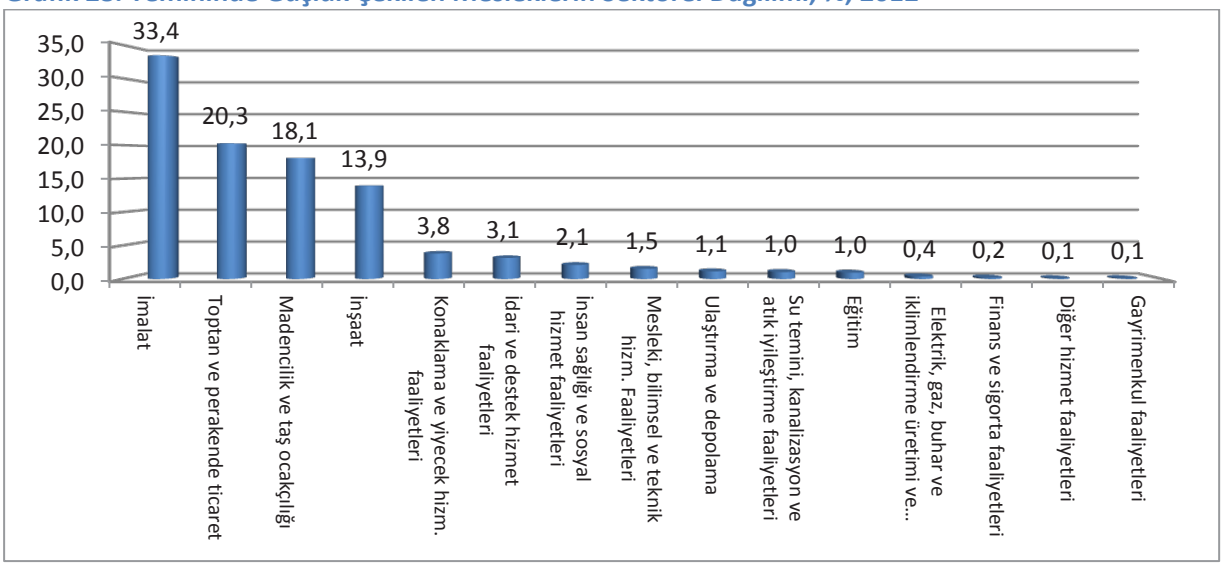

Kaynak: İl İPTA

Niğde'de temininde güçlük çekilen mesleklerin ana meslek guruplarına göre dağılımında iki ana meslek gurubu öne çıkmaktadır. Bunlar sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar (%25,1) ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılarıdır (%24,7). Bu ana meslek guruplarında ki oran Türkiye'deki orandan çok yüksektir. Üçüncü sıradaki nitelik gerektirmeyen meslekler (%19,4) ise Türkiye'de %26,4'lük oranla ilk sıradadır ve ile oranla yüksektir. Bir diğer önemli ayrıntıda yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri ana meslek guruplarında bu oranın çok düşük olmasıdır.

Grafik 29 Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ana Meslek Guruplarına Göre Dağılımı, %, 2012

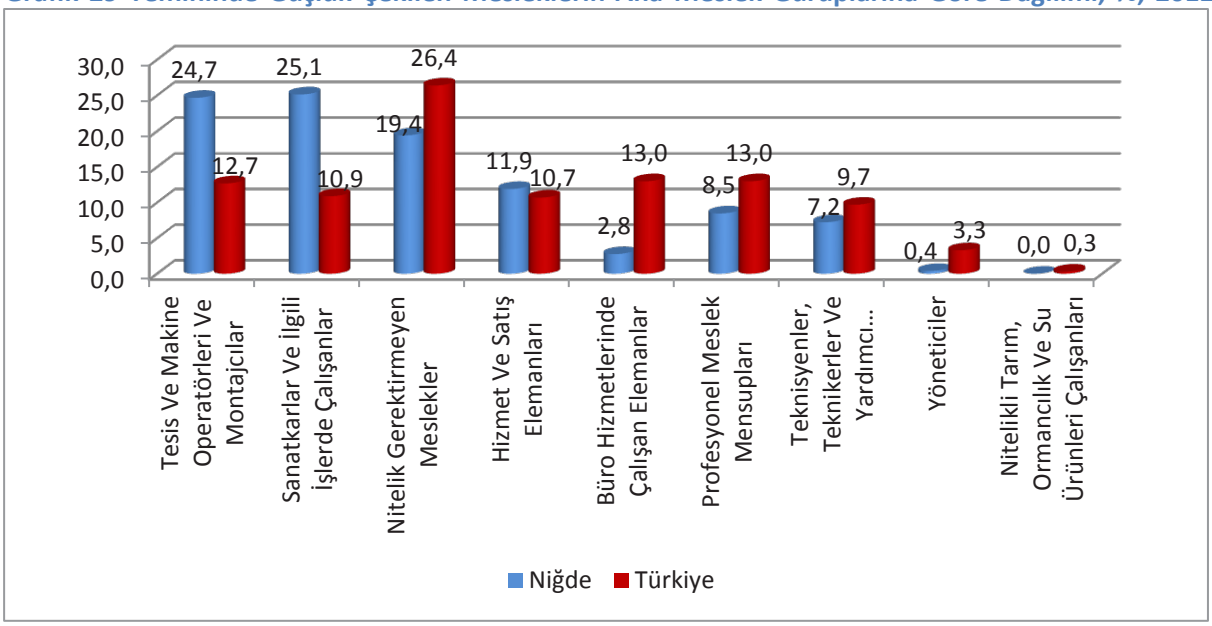

Kaynak: İl İPTA

Temininde, en fazla zorluk çekilen meslek beden işçileridir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %10,3'ünü beden işçileri oluşturmaktadır. Bu mesleği %7,5 ile beden işçisi (inşaat) takip etmektedir. Temininde zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir. %3,9 ile kaynakçı(oksijen ve elektrik), %3,0 ile Forklift operatörü, %2,7 ile Maden Paketleme İşçisi (Kalsit), %2,6 il iplikçi, %2,5 ile garson, %2,4 ile satış danışmanı ve %2,3 elektrik ark kaynakçısıdır. İlde ilk sırada bulunan beden işçisi mesleği Türkiye'de %6,3 ile ikinci sıradadır.

Tablo 29. Temininde Güçlük Çekilen ilk On Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı, %, 2012

NİĞDE		TÜRKİYE	
Meslek	**Oran**	**Meslek**	**Oran**
Beden İşçisi (Genel)	10,3	Makineci (Dikiş)	6,4
Beden İşçisi (İnşaat)	7,5	Beden İşçisi (Genel)	6,3
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	3,9	Satış Elemanı	5,8
Örgü Makinası Operatörü	3,3	Garson (Servis Elemanı)	4,7
Forklift Operatörü	3,0	Güvenlik Görevlisi	4,3
Maden Paketleme İşçisi(Kalsit)	2,7	Kaynakçı	2,7
İplikçi (Ring/Vater/Vargel)	2,6	Şoför	2,7
Garson	2,5	Aşçı	2,3
Satış Danışmanı	2,4	Bilgisayar Yazılım Teknisyeni	1,9
Elektrik Ark Kanynakçısı(Makine İle)	2,3	Temizlik Görevlisi	1,6

Kaynak: İl İPTA

Teminde güçlükte, işverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada aranılan meslekte eleman bulunamaması, üçüncü sırada yeterli iş tecrübesine sahip olmaması gelmektedir. Türkiye'de ilk üç durum için aynı şey söylenebilir.

Buna ek olarak, temininde güçlük çekilme nedenlerinden çalışma koşulları ve iş ortamını beğenilmemesi ve önerilen ücretin az bulunması seçenekleri Türkiye'de ve ilde son iki sıradadır.

Grafik 30. Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerinin Ağırlıkları, %, 2012

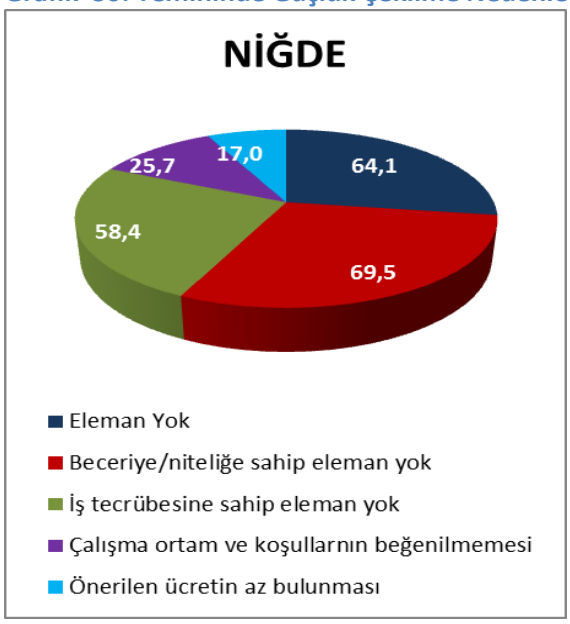

Kaynak:İl İPTA

2.4. 2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Niğde ili 10+ özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Gayrimenkul faaliyetleri, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve konaklama ve yiyecek hizmeti sektörlerinde net istihdam azalışı vardır. Yani bu dört sektörde çıkışlar girişlerden fazladır.

Net istihdam değişiminde lokomotif olan iki sektör İmalat ve inşaat sektörleridir. En fazla çalışanı olan ikinci sektör konumundaki ticaret sektöründeki istihdam değişimi inşaat sektörünün altında kalmıştır. Mevsimsellik göz önünde bulundurulduğunda inşaat sektöründeki hareketlilik olağandır. Net istihdam değişiminin %45'i imalat sektöründe, %28'le da ticaret sektöründedir.

Net istihdam değişimi Türkiye'den farklıdır. Türkiye'de oranın en yüksek olduğu sektör %13,7 ile konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetlerindedir. Bu sektörü %11 ile kültür, sanat ve eğlence sektörü; %10,6 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri takip etmektedir. Buna karşın araştırmanın uygulandığı tarih itibariyle ilde net istihdam değişiminin en yüksek olduğu sektör %10,1 ile madencilik ve taş ocakçılığıdır. İstihdam değişiminde bu sektörü %9,5 ile inşaat ve %8,8 ile ticaret sektörü takip etmektedir.

İlde net istihdam değişim oranı %6,6 ile %5,7 olan Türkiye net istihdam değişiminin üzerindedir.

Grafik 31. Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi, %, 2012

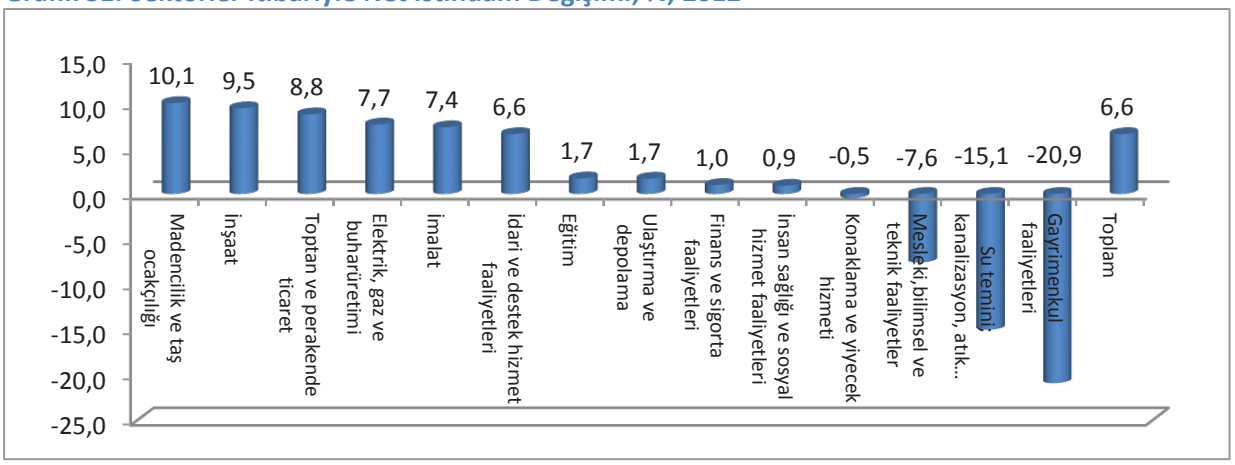

Kaynak: İl İPTA

2.5. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Gelecek istihdam beklentisi kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemler itibariyle ölçülmek istenmiştir. Gelecek istihdam beklentisinde ilde kısa ve orta dönem itibariyle sektörel dağılımda mevsimsel değişimler kendini göstermektedir. Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle gelecek altı aylık dönemde en yüksek istihdam artışı bekleyen işyerleri imalat sektöründedir.

Toplam İmalatı toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir. Kısa dönemde istihdam artışı bekleyen üçüncü sektör ise insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinde çalışan işletmelerdir. İstihdamın en büyük üçüncü sektörü olan inşaat sektörü mevsimsellikten etkilenmekte ve 31 Aralık itibariyle sektörde yüksek oranda net istihdam azalışı beklenmektedir. 31 Aralık itibariyle istihdam azalışı beklenen diğer sektörler idari ve destek hizmetler ve diğer hizmet sektörüdür.

Kısa vadede Türkiye'de en fazla net istihdam artışı bekleyen sektör ise idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Tüm net istihdam artışı beklentisinin %23,5'i sektörden kaynaklanmaktadır. İmalat sektörü net istihdam artışının %20'sini, konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyeti %12'sini oluşturmaktadır.

İlimizde orta vadede yani 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle en fazla istihdam artışı bekleyen sektör inşaat sektörüdür. Mevsimsellik nedeni ile Aralık ayında net istihdam azalışı beklenen inşaat sektöründe Haziran ayında istihdam artışı beklenmektedir. Net istihdam artışının %28,5'i inşaat sektöründen kaynaklanmaktadır. Toptan ve perakende ticaret toplam artıştan %21,1'lik pay almaktadır. Toplam istihdam artışının %19,6'sı imalat sektöründen kaynaklanmaktadır. 30 Haziran itibariyle net istihdam azalışı bekleyen sektör yoktur. Türkiye'de orta vadede net istihdam artış beklentisinin %25,8'i imalat sektöründen; %16,7'si idari ve destek hizmet faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır.

31 Aralık itibariyle net istihdam değişim oranının[22] %0,3 dür. Kısa dönemde elektrik, gaz ve buhar üretimi sektöründe %7,7 olan NİDO[23], inşaat sektöründe ise -10' dur. Bu verilerden ışığında elektrik,

[22] Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) istihdam değişimini açıklar ve net istihdam değişiminin toplam çalışana oranını ifade eder.

[23] Net istihdam değişim oranları değerlendirilirken, elektrik, gaz ve buhar üretimi sektöründe çalışanların toplam çalışanların sadece %0,1'i olduğu dikkate alınmalıdır.

gaz ve buhar üretimi sektöründe genişleme beklenirken, inşaat sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki net istihdam değişim oranı %1,8 iken, ticaret sektöründe %2,3'tür.

30 Haziran itibariyle net istihdam değişim oranının %8,3 dür. Orta vadede de en fazla büyüme bekleyen sektör mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe %22,8 olan NİDO, inşaat sektöründe ise %22,6'dır. Orta dönemde mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, inşaat, madencilik ve taş ocakçılığı, idari ve destek hizmet faaliyetleri, konaklama ve yiyecek hizmeti, toptan ve perakende ticaret, diğer hizmet faaliyetleri, ulaştırma ve depolama, imalat ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü genişlemeyi hedeflerken diğer sektörlerdeki işyerleri herhangi bir genişleme yada küçülme hedeflememektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki net istihdam değişim oranı %4 iken, ticaret sektöründe %8,5 dir.

Tablo 30. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişim Oranı, %, 2012

Sektör	31Aralık 2012	30 Haziran 2013
Diğer hizmet faaliyetleri	-2,3	5,4
Elektrik, gaz ve buhar üretim ve dağıtımı	7,7	0,0
Finans ve sigorta	2,5	0,0
Konaklama ve yiyecek hizmeti	1,9	9,6
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,3	22,6
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5,1	22,8
Toptan ve perakende ticaret	2,3	8,5
Ulaştırma ve depolama	1,5	5,1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-3,2	10,5
İmalat	1,8	4,0
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3,3	1,5
İnşaat	-10,0	22,7
Toplam	0,3	8,3

Kaynak: İl İPTA

Araştırma sonuçlarına göre 2012 Aralık ayı itibariyle ilde net istihdam artış beklenti oranı %0,3 iken, bu oran 2013 Haziran ayı itibariyle 8 puan artış göstererek 8,3'e yükselmiştir. Oran sektörlerin yapısı ve beklentilerine göre çok büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,9 iken, orta vadede artarak 3,7'ye yükselmektedir.

31 Aralık tarihi itibariyle net istihdam artışı beklenen mesleklerin başında bobin sarıcı gelmektedir. Bunu gaz altı kaynakçısı, konfeksiyon işçisi meslekleri takip etmektedir. Azalış beklenen mesleklerin ilk üç sırasında ise beden işçisi (inşaat), sıvacı ve turist rehberi gelmektedir. Azalış beklenen mesleklere bakıldığında özellikle inşaat sektöründen kaynaklanan mevsimsellik etkisi görülmektedir.

Tablo 31. 31 Aralık Tarihi İtibariyle Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek, %, 2012

31 Aralık 2012 İtibariyle	
Net İstihdam Artışı Beklenen Meslek	**Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler**
Bobin Sarıcı(Mensucat)	Beden İşçisi (İnşaat)
Gaz Altı Kaynakçısı	Sıvacı
Konfeksiyon İşçisi	Turist Rehberi
Satış Danışmanı	Şoför- Yük Taşıma
Elektrik Teknikeri	Boyacı-Bina
Alüminyum Doğramacı	Kalıpçı (pres)
İplikçi (Ring/Vater/Vargel)	Beden işçisi (Bina İnşaat)
Plastik Doğramacı-/PVC Doğrama-İma. Ve Mont.	Beden işçisi(Genel)
Demir Doğramacı	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyerci)
Diğer Mobilya İşçileri	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)

Kaynak: İl İPTA

30 Haziran tarihi itibariyle net istihdam artışı beklenen mesleklerin başında beden işçileri gelmektedir. Net istihdam azalışı beklenen meslekler arasında beton ve betonarme kalıpçısı, deri işlemecisi gibi mesleklerde istihdam azalışı beklenmektedir. Ziyaretlerimizde işverenlerin orta vadede fikir beyan etmekten kaçınması ve belirli sektörlerdeki mevsimsellik etkisi dolayı verilerin minimal düzeyde kalması 30 Haziran tarihi itibariyle net istihdam verilerini olumsuz etkilemektedir.

Tablo 32. 30 Haziran Tarihi İtibariyle Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek, %, 2012

30 Haziran 2012 İtibariyle	
Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	**Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler**
Beden İşçisi (Genel)	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Beden İşçisi (İnşaat)	Deri İşlemecisi
Konfeksiyon İşçisi	Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü
Şoför-Yük Taşıma	Gaz Altı Kaynakçısı
Hemşire	Traktör Şoförü
Beden İşçisi (Temizlik)	Deri İşçisi
Turist Rehberi	Şef-Kamu Kuruluşları

Kaynak: İl İPTA

SONUÇ

Niğde İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Niğde, Aksaray, Nevşehir, Kırşehir ve Kırıkkale illerini kapsayan TR71 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2011 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2012 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TR71 bölgesinde de göstermektedir. Bölgede tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %26'dır. Bu oran kadınlarda %40'a çıkmaktadır. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Niğde ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde 56.sıradadır. Çalışabilir yaştaki nüfusun eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşüktür. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%61,2) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %88'i, diploması olmayanların da %68'i kadın nüfustur. Nüfusun sadece %17,9'u lise ve dengi okul mezunu, %8,2'si yüksek eğitimlidir.

Bu yapının işgücü piyasasını derinden etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır. Niğde ilinde nüfusun kırsal alandaki çoğunluğu tarım sektöründe ücretsiz çalışmayı da beraberinde getirmekte ve bu durum istihdam oranının Türkiye'den daha yüksek olmasına yol açmakta ve işsizliği de perdelemektedir.

Tarım sektöründe yaşanan çözülme bölgede de kendini etkin olarak göstermekte ve toplam istihdam oranının azalmasına yol açmaktadır. Tarım dışı çalışan sayısında ise iyileşme görülmektedir. 2011 yılında 2005 yılına göre tarım dışı sektörlerde çalışan sayısındaki artış %34,5'dir. Özellikle tarım dışı sektörlerde çalışan kadınlarda çok yüksek istihdam artışı yaşanmaktadır.

Tablo 33. Yıllara Göre Tarım ve Tarım Dışı İstihdam Artışı, Niğde, Bin Kişi, 2005-2011

	2011			2005			Artış		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Toplam istihdam	349	125	474	291	123	414	19,9	1,6	14,5
Tarım istihdamı	96	74	170	96	92	188	0,0	-19,6	-9,6
Tarım dışı istihdam	253	51	304	195	31	226	29,7	64,5	34,5

Kaynak: TÜİK,HİA

Bununla beraber tarım dışı sektörlerde görülen istihdam artışı, tarım sektöründe çalışan oranının hala çok yüksek olması nedeni ile istihdam oranı üzerinde etkili olamamakta ve tarımdaki çözülmeye paralel toplam istihdam oranı yıllar itibariyle azalma göstermektedir.

Bölge istihdamının % 18'i sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymamaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %62 iken, sanayi sektöründe çalışanların %7ü'ünü lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %17'si lise ve dengi okul mezunu, %8'i de yükseköğretim mezunudur.

Bölgede istihdam oranı azalırken, işsizlik oranı artmaktadır. İşsizlik oranının yükselmesinde iki etken vardır. Genç nüfus ve kadınlar. 2011 yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçlarına göre bölgede işsizlik oranı %8 iken, bu oran genç nüfusta %11,2'dir. Erkeklerde %7,1 olan işsizlik oranı, kadınlarda %10,9'a yükselmektedir. Özellikle genç kadın nüfus işgücü piyasasına girmeye çalışmakta ve işsizlik oranı üzerinde etkili olmaktadır. Bölgede en yüksek işsizlik oranı %18,5 ile 20-24 yaş grubundaki erkek ve kadınlardadır.

Eğitim düzeyi kadınların işgücü piyasasına girişlerini erkeklerden daha fazla etkilemektedir. Yüksek eğitimli kadınlarda %14,2 olan işsizlik oranı erkeklerde sadece %8,4 dür. Lise ve dengi meslek okulunda erkeklerde % 8,6 olan işsizlik oranı, kadınlarda % 23,2'ye yükselmektedir. İlk kez iş arayan kadınların işsizlik süreleri de erkeklerden daha uzundur. Tüm bu göstergeler bölgede kadınlarda eğitimli, ilk kez işgücü piyasasına giren ve uzun süredir işsiz profili varlığını ortaya koymaktadır.

İŞKUR'a kayıtlı işsizler incelendiğinde aynı yapının Niğde ili kayıtlı işsizleri için de geçerli olduğu görülmektedir. 2011 yılında en fazla kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin %24,7'si bu yaş grubundadır. İşsizlerin üçte ikiye yakını da 20-34 yaş grubundadır.

İlin eğitim durumuna paralel olarak kayıtlı işsizlerin yarısı lise altı eğitime sahiptir. Kayıtlı işsizlerin %15'i yüksek eğitimlidir. Kayıtlı işsiz istatistikleri ilde de bölge işsizlik yapısına benzer bir yapıyı ortaya koymaktadır. Bu istatistiklerde de eğitim seviyesi yükseldikçe kadınların işgücü piyasasına girmeleri artmaktadır. Lise altı eğitimli kayıtlı kadın işsizler toplam lise altı eğitimli kayıtlı işsizlerin %23'ünü oluştururken, yüksek eğitimlilerde bu oran %50'ye yükselmektedir.

Grafik 32. Kayıtlı İşsiz İçinde Eğitim Düzeyine Göre Kadın Payı, %, 2012

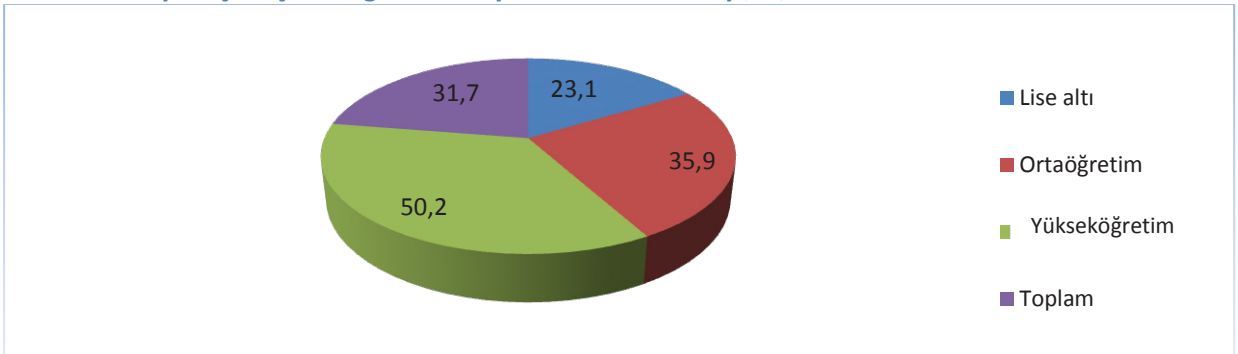

Kaynak: İŞKUR

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların sadece %15'i kadındır ve bu oran %25 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Kadın çalışanların görece olarak ağırlıklı çalıştıkları sektörler insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, eğitim sektörü, finans ve sigorta faaliyetleri gibi daha çok daha yüksek eğitim seviyesi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Niğde'de ancak daha yüksek eğitim seviyesine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Erkek ağırlıklı olmasına rağmen kadın çalışanların dörtte birini istihdam eden bir sektör vardır, imalat ve bu sektördeki kadın çalışanların meslekleri, belirli bir eğitim düzeyinden ziyade, belirli beceri isteyen mesleklerdir.

Araştırma sonuçlarına göre kadınların erkeklere göre görece hakim oldukları iki meslek türü vardır. Birinci meslek türü temizlik görevlisi, kasiyer, bulaşıkçı, aşçı, dikiş makinası operatörü, iplikçi gibi düşük eğitim seviyesine yönelik meslekler, ikincisi de acil tıp teknisyeni, büro memuru, bankacılık meslek elemanı, hemşire, öğretmen, mühendis gibi yüksek eğitim seviyesi isteyen mesleklerdir. Diğer bir ifade ile kadınlar ya belirli becerileri gerektiren düşük eğitimli mesleklerde veya yüksek eğitim düzeyi isteyen mesleklerde çalışmaktadır.

İlde açık iş oranı %6,4 dür. Bu oran Türkiye ortalamasının (%3,3) üzerindedir. İşe yerleştirme oranı[24] %88,9'dur ve %56,1 olan Türkiye işe yerleştirme oranının çok üzerindedir. İŞKUR istatistiklerine göre toplam işe yerleştirmelerin %83,1'i 15-39 yaş aralığındadır. Kayıtlı işsizlerin yaş dağılımı ve işe yerleştirme oranı dikkate alındığına bu oran doğal görülebilir. Toplam kayıtlı işsizlerin %82,7'si 15-39 yaş grubundadır ve işe yerleştirilenlerin %24'ü kadındır.

Eğitim durumuna göre işe yerleştirmelerde kadın payları da bu eğilimi desteklemektedir. İşe yerleştirmelerde kadın payının en yüksek olduğu eğitim seviyesi lisans eğitim düzeyidir.

Kadınların işe yerleştirilmelerinde kurslar vasıtasıyla yapılan işe yerleştirmeler önemli yer almaktadır. Kurslar katılanların %36'sı kadınlar oluşturmaktadır.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekliliktir. Niğde'de İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin yarıya yakını lise altı eğitimlidir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

[24] İşe yerleştirme oranı: İse yerleştirilen sayısı/ Açık iş sayısı*100

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Niğde ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörün imalat sektörü olması sonucu en fazla açık iş ve temininde güçlük çekilen meslek de imalat sanayindedir.

Buna karşılık açık iş oranları itibariyle önde gelen sektör madencilik ve taş ocakçılığı sektörüdür. Sektörde açık iş oranı yaklaşık dörtte birdir. Sektörde çalışan sayısının imalat ve inşaat sektörlerine göre az olması ekonomide bu oranın önemini henüz hissettirmese de sektörün gelişimi ile birlikte bu yöndeki talep kendini etkin olarak hissettirecektir.

En fazla çalışana sahip sektörlerin açık iş oranları da yüksektir. İmalat sektöründe açık iş oranı %4,9, ticaret sektöründe %7,6, inşaat sektöründe %9,1'dir. Büyük işyerlerindeki açık iş oranı daha yüksektir.

Açık iş oranının yüksekliğinin iki anlamı vardır. Ya istihdamda yaşanan yüksek artış, doldurulması gereken işler yaratmaktadır; ya da yüksek bir eleman devri nedeniyle yüksek açık iş yaşanmaktadır.

Elimizde şu aşamada ilde istihdam artışını gösterecek bir veri yoktur. Bu veri ancak gelecek yıl mevcut olacaktır. 10+ işyerlerinde tam sayımın uygulanması, gelecek yıl kapsanacak birçok işyerinin bu yıl ile aynı olmasına yol açacak ve hem gruplandırılmış veriler hem de işyeri bazında açık iş oranı ve sebebi bulunabilecektir.

Ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup, sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar grubudur. İkinci nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışanlar, üçüncü sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar yer almaktadır. Açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu beden işçisi' dir. Beden işçilerini konfeksiyon işçisi mesleği takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslek de beden işçileridir. Bu mesleği de kaynakçı(oksijen ve elektrik) takip etmektedir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Açık işlerde ilk sıralardaki konfeksiyon işçisi ile gaz altı kaynakçıları gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için de istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap "fark etmez " olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada istenilen meslekte eleman bulunamaması, üçüncü sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları gelmektedir. İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerin başında yine beden işçileri ve kaynakçı (oksijen ve elektrik) gelmektedir.

Sadece ilk iki meslekte değil, ilk onda yer alan açık işlerle temininde güçlük çekilen meslekler arasında da büyük bir paralellik vardır. Aynı paralellik istenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerde de görülmektedir. Becerilerin geliştirilerek işverenlerin istekleri doğrultusunda açık işlerin karşılanması bu mesleklere ve yukarıda belirtilen meslek gruplarına yönelik eğitim programlarını öncelikli hale getirmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Gerek kısa dönem (altı ay) , gerekse orta dönem (on iki ay) itibariyle en çok net istihdam artışı beklenen sektör yine imalat ve ticaret sektörüdür. Gerek gelecek istihdam artışının imalat ve ticaret sektörü ağırlıklı olması, gerekse açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerin imalat ve ticaret sektöründe olması, bu sektörlerde emek arzı ile emek talebi arasında bir dengesizlik olduğunu ve bu dengesizliği giderebilmek için de ihtiyaca göre eğitim programlarının düzenlenmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlde dikkat çeken diğer bir husus da özellikle de bazı sektörlerde görülen yüksek işe giriş ve çıkışlardır. Bu yüksek devinim ilde yüksek bir kayıt dışı istihdamın olduğuna dair kanaat oluşturmaktadır. Hem kayıtdışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR'a görev düşmektedir; işletmelerin eleman alımlarında İŞKUR'u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

MEB, Resmi İstatistikler, http://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64

Niğde Valiliği, www.nigde.gov.tr

Niğde Belediyesi, www.nigde.bel.tr

Kalkınma Bakanlığı, İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

NİĞDE İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI
(İŞYERİ BİLGİ FORMU)
Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.
Bilgi verme ve gizlilik
Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun Madde 21-Gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.”
Kapsam
Bu araştırma, İlinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm İşyerlerini kapsamaktadır. İlgi formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan İşyerlerinde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.
Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.
Örnek No:
İşyerinin Yasal Ünvanı :
İşyerinin Tabela Ünvanı:
…..
ADRES BİLGİLERİ
…..
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin Bilgileri
…..
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI
…..

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

1: İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz(*)

01		Madencilik ve Taş ocakcılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

(*) Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.

2: İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile	Aynı		
	Değişmiş		

3: İşyeri mevsimlik çalışıyor mu?	Evet		→ Soru 4'e geçiniz.
	Hayır		→ Soru 4'e geçiniz.

Sayfa 1

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S4: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü,	Erkek	Kadın	Toplam

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz ☐ → Soru 6.1'e geçiniz.

01	02	03	04	05	06
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5.Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda hemangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet Siteleri 5. Özel İstihdam Büroları 1 2 3 4 5
	☐☐	☐		☐	

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?

S6.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman alımı yapılmadı. ☐ → Soru 7'e geçiniz.

01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumunu mesleklere göre belirtiniz?

S7.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman çıkma/çıkarılma durumu olmadı. ☐ → Soru 8'e geçiniz.

01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM V. 31 ARALIK 2012 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.8: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**8.3'e geçiniz**
S.8.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
S.8.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	9.soruya geçiniz
S8.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle ARTIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

01	02	03
S.9: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**9.3'e geçiniz**
S.9.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01		02	03
S.10: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?		Evet →	10.3'e geçiniz
S.10.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum.	☐	→	11.soruya geçiniz
S.10.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.	☐	→	11.soruya geçiniz
S10.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **ARTIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler		30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
		|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01		02	03
S.11: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?		Evet →	11.3'e geçiniz
S.11.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum.	☐	→	12.soruya geçiniz
S.11.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.	☐	→	12.soruya geçiniz
S11.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **AZALIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler		30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
		|_|_|	

BÖLÜM VII. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S12.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S12.2: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Anket Bitmiştir**. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temimininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı? **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
01	02	03	04				
	|_|_|	|_|					

Ek 2- Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 66 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Niğde ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.
Coğrafi kapsam: İlçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm ildir.
Birim: İldeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.
Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.
Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	*Madencilik ve Taş ocakçılığı*
C	*İmalat*
D	*Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı*
E	*Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri*
F	*İnşaat*
G	*Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı*
H	*Ulaştırma ve Depolama*
I	*Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri*
J	*Bilgi ve İletişim*
K	*Finans ve Sigorta Faaliyetleri*
L	*Gayrimenkul Faaliyetleri*
M	*Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler*
N	*İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri*
P	*Eğitim*
Q	*İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri*
R	*Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor*
S	*Diğer Hizmet Faaliyetleri*

Kapsanmayan sektörler

A	*Tarım, Ormancılık, Balıkçılık*
O	*Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik*
T	*Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri*
U	*Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri*

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül- 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım Toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
Örneklem Toplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam işyeri	**65.723**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 10-Eylül-31 Ekim tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2011 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü } Arzı\ (\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hane halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hane halkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıt dışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıt dışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

kayıt dışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine

ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam+işiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irade sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı

işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı

pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI (SEGE-2011)

İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	1
TR510	Ankara	2
TR310	İzmir	3
TR421	Kocaeli	4
TR611	Antalya	5
TR411	Bursa	6
TR412	Eskişehir	7
TR323	Muğla	8
TR211	Tekirdağ	9
TR322	Denizli	10
TR424	Bolu	11
TR212	Edirne	12
TR425	Yalova	13
TR222	Çanakkale	14
TR213	Kırklareli	15
TR621	Adana	16
TR721	Kayseri	17
TR422	Sakarya	18
TR321	Aydın	19
TR521	Konya	20
TR612	Isparta	21
TR221	Balıkesir	22
TR331	Manisa	23
TR622	Mersin	24
TR334	Uşak	25
TR613	Burdur	26
TR413	Bilecik	27
TR812	Karabük	28
TR811	Zonguldak	29
TRC11	Gaziantep	30
TR901	Trabzon	31
TR522	Karaman	32
TR831	Samsun	33
TR904	Rize	34
TR423	Düzce	35
TR714	Nevşehir	36
TR834	Amasya	37
TR333	Kütahya	38
TRB12	Elazığ	39
TR715	Kırşehir	40
TR711	Kırıkkale	41

İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası
TRB11	Malatya	42
TR332	Afyon	43
TR905	Artvin	44
TRA12	Erzincan	45
TR631	Hatay	46
TR821	Kastamonu	47
TR813	Bartın	48
TR722	Sivas	49
TR833	Çorum	50
TR823	Sinop	51
TR903	Giresun	52
TR633	Osmaniye	53
TR822	Çankırı	54
TR712	Aksaray	55
TR713	Niğde	56
TR832	Tokat	57
TRB14	Tunceli	58
TRA11	Erzurum	59
TR632	Kahramanmaraş	60
TR902	Ordu	61
TR906	Gümüşhane	62
TRC13	Kilis	63
TRA13	Bayburt	64
TR723	Yozgat	65
TRC12	Adıyaman	66
TRC22	Diyarbakır	67
TRA22	Kars	68
TRA23	Iğdır	69
TRC32	Batman	70
TRA24	Ardahan	71
TRB13	Bingöl	72
TRC21	Şanlıurfa	73
TRC31	Mardin	74
TRB21	Van	75
TRB23	Bitlis	76
TRC34	Siirt	77
TRC33	Şırnak	78
TRA21	Ağrı	79
TRB24	Hakkari	80
TRB22	Muş	81

Ek 4 – Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Tablo 34. Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK (2 Ekim 2011 itibariyle)

TÜRKİYE İŞ KURUMU
NİĞDE ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Şahinali Mah. Zaman Sok. No:13
Tel: 0 388 232 35 43
www.iskur.gov.tr